

ARTES

NEPREMIČNINE d.o.o.

Obala 13, PORTOROŽ
05/67-48-202

PROMET Z NEPREMIČNINAMI
www.artes-nepremicnine.si

Gostilna Torkla

Korte 44, 6310 Korte nad Izolo
Tel./fax: +386 5 642 15 10
GSM: 031 750 661
E-mail: gostilna.torkla@siol.net

Slovimo po:

- » posebni ponudbi vedno svežih tartufov
- » svežih ribah
- » zelo širokem izboru cenjenih vrhunskih vin
- » ostalih krožnikih priznanega vrhunskega kuharja

Prepričajte se sami!

NOVA PRILOŽNOST - IZVIRNA PONUDBA

Prostorski boji v občini Piran

Če bi predlagali gradnjo garažne hiše v morju ali na obali, bi tak predlog v najboljšem primeru imeli za neokusnega, v najslabšem pa bi vas razgalasili za norega. Če pa grabežljivi investitor predlaga razširitev oziroma gradnjo nove marine (ki je - kaj drugega neki le kot - navadno parkirišče za plovila) v Luciji ali celo Piranu, pa se temu reče razvoj visokokakovostnega turizma.

Posredovanje ministrstva ustavilo gradnjo marine v Piranu

Pa pri tem ne gre samo za to, da so plovila z odpadnimi olji, spuščanjem nafte in spremljevalnimi servisnimi storitvami ter drugimi smetmi hudi oneneževalci v že tako onesnaženem piranskem akvatoriju, temveč tudi za temeljno vprašanje, od kod pravica občini in kapitalu, da zaradi privilegija kapitalske manjšine, krajanom odvzame javno dobro, to je uživanje in uporaba sprehajalnih poti ob morju, uporaba kopalnih površin, ki so že od rimskih časov priznane kot skupno dobro in javna lastnina! Namesto, da bi se razmišljalo o izboljšanju sedanjih kopalnih površin, odstranitvi onesneževalnih servisnih storitev iz obstoječe marine, pa občinski načrtovalci vzpodbujajo ravno nasprotno. Zdi se, kakor da hoče občina Piran ponoviti napako izolske občine, ki je z izgradnjo marine povsem izgubila možnost za nove plažne površine in s tem za razvoj kakovostnejšega turizma. Tako ima naš dobri, stari Piran še srečo, da je neverjetni namen naše občine - zgraditi novo marino v Piranu - zaustavilo **Ministrstvo za kulturo** in sicer iz spomeniško varstvenih razlogov, s čemer je, popolnoma upravičeno, dalo hudo moralno klofuto občinskim načrtovalcem, ki se obnašajo ne samo nestrokovno, pač pa tudi neodgovorno.

☞ nadaljevanje na 4. strani

»Z novimi pozidavami Portorož izgublja!«

Roberta Turka, 47-letnega vodjo piranske enote Zavoda RS za varstvo narave, našim občanom ni potrebno posebej predstavljati. S svojim izrazito tankočutnim posluhom za okolje je pravi glasnik spoštljivega odnosa do okolja, v katerem živimo. Je neusmiljen kritik vse bolj robatih posegov v prostor, ki jih velikokrat iz ozadja »poganja« brezdušni kapital. Turk ima vendarle to srečo, da se že vse življenje ukvarja s tistim, kar najbolje pozna in kar ima najraje - naravo. Po diplomu na biološki fakulteti je šest let učil biologijo na koprski osnovni šoli Janka Premrla Vojka. Leta 1986 se je zaposlil na Medobčinskem zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine (MZVNKD) v Piranu. Od leta 2002 je vodja piranske enote zavoda RS za varstvo narave, ki domuje na Tartinijevem trgu v Piranu. Živi na Maliji, je poročen, biser njegovega življenja pa je desetletna hči Kaja.

MZVNKD se je leta 2002 razdelil na dva javna zavoda: zavod za varstvo narave in zavod za varstvo kulturne dediščine. Se je vaše delo spremenilo?

Po ločitvi se je piranska enota Zavoda RS za varstvo narave s Trga bratstva preselila v nove prostore na Tartinijevem trgu. Delovni pogoji (prostorski) so se izrazito izboljšali, povečal pa se je tudi obseg dela. Predvsem na račun dejstva, da nova zakonodaja ne govori le o varovanju posameznih delov narave pač pa o ohranjanju narave kot celote. Še vedno pokrivamo vse tri obalne občine. Čeprav gre za najmanjšo območno enoto, je območje, ki ga pokrivamo zaradi stika morja, flišne Istre in kraškega sveta nekaj posebnega. Težave se kažejo v veliki meri zaradi velikega pritiska ljudi na obalo. Vsi bi radi tukaj živeli in gradili.

Nedvomno budno spremljate aktualna dogajanja okrog načrtovanih lokacijskih sprememb, ki predvidevajo nove pozidave ter posege v morje.

Naša enota je že po službeni dolžnosti pripravila naravovarstvene smernice na tem področju, tudi glede zdaj aktualnih devetih lokacijskih načrtov. Pripravljavec, to je občina Piran, je bil dolžan pridobiti in upoštevati te smernice. V njih smo našli vse pomembne vidike ohranjanja narave. V novem zakonu o ohranjanju narave je izrazito poudarjeno ohranjanje biotske raznovrstnosti. Smernice

so pomemben dokument - povedo, kaj je treba upoštevati in na kaj je potrebno biti pozoren. Pravzaprav gre tudi za uresničevanje temeljnega načela trajnostnega razvoja. Ta določa, da mora biti zadovoljevanje potreb sedanje generacije po prostoru in naravnih virih tako, da bodo taiste možnosti zagotovljene tudi zanamcem.

Če gremo po vrsti - kako gledate na predvidene pozidave na območju LN Portorož Cvetje?

V Portorožu je prostora za zidavo zelo malo in to velja tudi za to območje. Ne nazadnje gre pravzaprav za edino preostalo strnjeno zeleno površino v Portorožu, edino rezervo za zanamce. Zadnja piranska licitacija je bila v časopisu objavljena pod naslovom: Zadnji parceli s pogledom na Piranski zaliv - ali nekaj podobnega. Imamo pravico prodati zadnjo parcelo s pogledom na morje? Občina velikopotezno prodaja občinsko premoženje, nisem pa prepričan da zasluženi denar usmerja v zadeve, ki so v javnem interesu. Hoteli, marina ipd. že niso javni interes.

Veliko pripomb krajanov je tudi na spremembe na območju marine.

Če se gradijo marine, je prav, da se gradijo na degradiranih območjih. Situacija v akvariju marine je z vidika morskega življa izjemno slaba in ta vpliv je očiten tudi pred marino. Povečanje marine nedvomno pomeni širjenje območja, kjer so življenjski pogoji za morske organizme neprimerni. Sicer pa je osnovni problem v povečanju količine komunalnih odpadkov in zmanjševanju samočistilne sposobnosti morja. Lahko se zgodi, da se razmere v zalivu poslabšajo do te mere, da kopanje ne bo več mogoče ali vsaj nepriporočljivo. Veliko je primerov, ko se je šlo čez mejo, ko samočistilnost morja ne deluje več. Če ti niso znane posledice, se je najbolje ustaviti in počakati. Problematična je tudi pozidava Seče. To območje je pomembna tamponska cona med urbanim Portorožem in solinami. S pozidavo bo Portorož izgubil lep predel za sprehode in rekreativne dejavnosti ljudi.

Večinsko mnenje je, da Portorož pravzaprav izgublja na kvaliteti bivanja...

Na to morajo odgovoriti Portorožani in obiskovalci. Nam se rado očita, da zaviramo razvoj. No, odvisno od definicije. Če je razvoj to, da bomo pili vodo samo iz steklenic in da se bomo kopali samo še v bazenih, ker se v morju ne bomo smeli, potem res zaviramo razvoj.

Kulturno ministrstvo je sklenilo umakniti predlog za razširitev piranskega pristanišča. Oblast je tako posredno priznala, da so šli načrtovalci oziroma tisti, ki stojijo za njimi, marsikod predač.

To območje sodi med tiste dele Piranskega zaliva, ki so ključnega pomena pri ohranjanju biotske raznolikosti. No, morje v celoti je z vladno uredbo opredeljeno za ekološko pomembno območje - podobno kot soline in Kraški rob. Že v naših smernicah smo

UNID d.o.o. Piran

- mladinski servis
- Internet storitve, web design

Župančičeva 14, 6330 Piran

tel./fax 05 / 673-15-21

<http://www.klub-mp.si>

Email: servis@klub-mp.si

napisali, da če se obala ureja, se ureja tako, da to ne pomeni pozidave morskega dna. Slovenski del Piranskega zaliva praktično nima več naravne obale. Vse je pozidano. Trdnega dna pod črto oseke je zelo malo. Marina pred Piranom, takšna kot naj bi bila, bi ga še zmanjšala. Veliko lažje bi razumel želje po komunalnih privezih, ki jih kronično primanjkuje. Še ena marina, tako kot je bila zastavljena, pa bi nedvomno pomenila dodatno degradacijo in uničenje že tako načetega morskega ekosistema.

Pogovarjal se je Andrej Žnidarčič

LUMA ŠPORT

TRGOVINA in SERVIS KOLES
Rog, Univega, Fokus
PORTOROŽ-LUCIJA, Obala 127
v križišču

URNIK: vsak dan od 9. do 12. in od 17. do 21.
sobota od 9. do 12.
Tel.: 05 677 10 70
e-mail: lucmag@siol.net
Spletna stran: www.lumahrvin.si

Prostorski boji v piranski občini

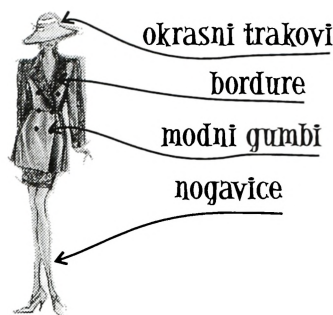
Sporočilo društva Obzorje Piran:

* Ljudje rabimo za preživetje zelo malo: malo kruha, vode, sadja, ščepec sončnega zatona, vse ostalo je laž, laž, laž. Poglejmo si v oči in si priznajmo, da potrebujemo samo nekaj ljudi, ki nas imajo radi, ves blišč, slava in pehanje za denarjem je laž, laž, laž.

» Več kot čistilnica «

- kemična čistilnica
- šiviljska popravila
- vse za šivanje
- prodaja nogavic

»Obleko opazimo, kadar je ženska slabo oblečena.
Kadar je oblečena lepo opazimo žensko.«

Liminjanska 78 - Športna dvorana Lucija
tel.: 05 6779-790

Številka / Numero 2* sptember/ settembre 2004 * letnik/ anno XIV * Portorožan je vpisan v republiški register časopisov pod št. 850 * izdajatelj in ustanovitelj KRAJEVNA SKUPNOST PORTOROŽ/ COMUNITA' LOCALE DI PORTOROSE * Naslov uredništva/ L'indirizzo della redazione: Obala 16, p.p. 46, 6320 Portorož/ Lungomare 16, 6320 PORTOROSE* UREDNIŠTVO/ REDAZIONE: **Marko ZORMAN** (gl. urednik), **Mitja JANČAR** (odg. urednik), **Andrej ŽNIDARČIČ** (sekretar), **Livija SIKUR ZORMAN**, **Nada KOZINA**, **Heidi MIKUŽ** * računalniški prelom: **Edi ZADNIK** * tisk/ stampa: **PIGRAF d.o.o. Izola** * izhaja: mesečno * naklada: 3.000 izvodov* cena: 0 SIT * Tel. Uredništva: 05/ 674-09-48 ali 674—09-47* e-mail: ks.portoroz@amis.net * V TEJ ŠTEVILKI SO SODELOVALI ŠE/ A QUESTO NUMERO HANNO COLLABORATO: **Dušan PUH st.**, **Sonja POŽAR**, **Katja JANČAR**, **Zdenko VOZLIČ**, **Valter PIKEL**, **Boris STEPANOV** in še kdo.

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI:

Za Portorožana so tokrat darovali: **Gospa** s Prečne poti 1.000 tolarjev, **Boža Seljak** z Belokriške ceste 2.500 tolarjev, **Meta Nemgar** 3.000 tolarjev, **Sonja Devič** 1.000 tolarjev, **Andreja Humar – Fatorič** 10.000 tolarjev, **Leopold Strajnar** 3.000 tolarjev, **Župnija Portorož** 10.000 tolarjev, družina **Alessio** s piranskih Arz 5.000 tolarjev, **Metka Šubic** z Mirnega kota 5.000 tolarjev, **Boris Stepanov** s Strme poti 5.000 tolarjev, **Miroslav Brkovič** s Poti pomorščakov 5.000 tolarjev, **Nika Malalan** iz Lucije 3.000 tolarjev, **Fani Pikel** z Lepe ceste 1.500 tolarjev, **Đoko Markoski** iz Lucije 1.000 tolarjev.

Za Portorožana lahko prispevate osebno v tajništvu krajevne skupnosti Portorož (Obala 16, I.nadstr.) ali po položnici na transakcijski račun **KS Portorož pri UJP - Urad Koper, št. 01290-6450836431**, s pripisom »Za Portorožana«. Zahvaljujemo se vsem, ki se odločite prispevati za Portorožana.

☞ nadaljevanje s 1. strani

Obnova starega hotela Palace izgovor za še vrsto spornih posegov

Portorož ima, objektivno gledano, težave zaradi propadajočega starega **Palace** hotela in neurejenosti celotnega središča kraja. Upamo si tvegati trditev, da živi **Portorož**, zaradi neurejenosti starega hotela **Palace** in njegove okolice, v povprečju za 10 do 15 odstotkov slabše, kot bi lahko. Vendar pa se zdi, da bi neurejenost centra Portoroža investitorji in njihovi podporniki radi izrabili predvsem kot izgovor za dozidavo staremu hotelu **Palace** vsaj še enkrat večji objekt (predstavljajte si, da bi sedanjo stavbo obzidali s treh strani, tako da bi se njeno značilno secesijsko pročelje povsem izgubilo, namesto da bi, obnovljeno, ponovno zadihalo in skupaj z novo urejenim parkom in ribnikom dajalo kraju izgubljeno imenitnost), za brezglavo rušenje tistega, kar so po večini sami zagrešili (denimo tako imenovana **Pivnica**, danes improvizirana tržnica, kjer je bilo še tja do srede osemdesetih let odprto plesišče ob morju), za nove, večnadstropne hotele v središču letovišča (tako rekoč še edina »zelena pljuča« kraja, v območju

Cvetja, kjer so naši predhodniki načrtovali ureditev botaničnega vrta in gojenje rezanega cvetja, s katerim bi oskrbovali celotno območje **Slovenske Istre** - pač nekako v stilu dosti bolj znanega **Sanrema**, po katerem se nam rade zaman cedijo sline, ko organiziramo vsako leto znova bolj klavrne prireditve tipa **Melodije morja in sonca** - so brez vsakršnega občutka do zelenih površin, namestili nov hotel), namesto da bi prostor uredili tako, da bi vzpodbujal srečevanje, druženje in komunikacijo ljudi, kot denimo piranski **Tartinijev trg**, ki bi ga bilo mogoče imeti za vzgled.

Pred leti prodajali hotele, zdaj bi gradili nove

Potem ko so portoroški hotelirji in občinska oblast nekaj let strumno prisegali k boljšanju obstoječih hotelskih zmogljivosti, ki da jih je že več kot dovolj za našo (pre)kratko obalo ter se zaklinjali, da je predvsem treba posvetiti vso skrb našemu z vseh vetrov ogroženemu morju in celotnemu okolju, potem ko so pridno prodajali »odvečne« hotelske kapacitete za zasebne apartmaje - za osvežitev spomina naj jih naštejemo nekaj: hotel **Vesna**, bungalovi hotelov **Metropol Group**, depandansa hotelov **Riviera**, **Jadranka**, hotel **Punta v Piranu** - ali pa so jih neposredno odprodali (še zmeraj propadajočo vilo **Virginio**, zdaj že zrušena hotela **Helios** in **Orion**), je bolj ali manj iste akterje zdaj nenadoma preblislilo spoznanje, da je treba zgraditi nove hotelske zmogljivosti! Tako bi gradili hotelski stolpič na nasutju pred

marino (o tem da bi kaj ukrenili s sporno go-kart stezo, ki nikakor ne sodi v središče kraja, pa niti besede), bungalove na vznožju polotoka **Seča**, že omenjeni hotel v zveneče poimenovanemu **Parku Cvetje v Portorožu**, nesrečno vilo **Marija**, s katero lastnik - portoroški **Casino** - že odkar jo je odkupil od šole, ne ve, kaj bi z njo, bi spremenili v hotel, širili bi celo portoroški **Avditorij**, čeprav se je, recimo, že pred nekaj leti zgrajeni toliko opevani nadstrešek izkazal kot povsem nefunkcionalen in zgrešena investicija (seveda za takšno »malenkost« ne bo nihče odgovarjal), povrh pa še pušča (!) (kar je lahko na svoji koži občutilo občinstvo, ki se je letos julija zbralo, da bi, zaman, uživalo ob operi **Traviata**)... In ker bi za vse te nove goste začelo zmanjkovati prostora na kopaljščih, bi ga vrlji investitorji, hokus-pokus, naredili tako, da bi ga, z nasutjem, iztrgali morju. Na krike nekaterih nebodijhtreba, da bo zaradi tega za kakšnih 20 odstotkov manj morskega življa, se pa res ni treba ozirati. Isti hotelirji, ki so pred kratkim še prodajali svoje hotele, pa danes z izgovorom razvoja, nastopajo - ne kot bodoči ponudniki hotelskih storitev - pač pa kot kapitalski investitorji z namenom zgraditi nove hotele in jih prodajati dalje (po potrebi preoblikovati v turistične apartmaje) ter potegniti kapitalski dobiček.

Kaj lahko prinesejo nove naložbe in kdo bo imel največ koristi?

Vsi neposredni, še manj pa posredni učinki predlaganih naložb so sedaj seveda nepredvidljivi. Kot pa je neuradno dejal eden izmed načrtovalcev na javni razpravi v **Luciji**, naj bi po nekaterih izračunih občina **Piran** doživela korenite demografske spremembe, saj uresničitev predlagane pozidave zahteva od 2000 do 3000 novih prebivalcev, kar bi bilo očitno nesorazmerno in nevzdržno glede na sedanje število (cca.17.000) prebivalcev. S tem bi se spiralno povečale zahteve po gradnji novih stanovanjskih blokov, s čemer bi se še naprej zmanjševale zelene površine in dodatno obremenilo ne le osrčje piranske občine pač pa tudi njeno zaledje (vasi). Demografske spremembe, in iz tega izvirajoče kulturne ter druge razlike, bodo postale mnogo manj obvladljive. To breme pa seveda ne bodo nosili investitorji, pač pa sedanji prebivalci občine **Piran**. Edini, ki bodo pri tem res zaslužili, bodo gradbeni lobiji in nepremičninski mešetarji v preobleki visokega turizma.

Ob tako pomembnih aktih, ki imajo usodnostni pomen za dolgoročni razvoj občine **Piran**, smo seveda od županje pričakovali vsaj izčrpno informiranje krajanov in korektno javno obravnavo. Na tem izpitu demokracije pa je županja, žal, padla. Javne razprave po krajevnih skupnostih so bile tempirane v poletje, ko so ljudje ali na dopustih ali pa se ukvarjajo s turizmom. Prošnja za podaljšanje javne razgrnitve do konca letošnjega septembra s predlogom, da bi obravnavo predstavili na primernejši datum (sredi septembra), ki so jo izrekli številni občani, udeleženci 21. julija sklicane javne razprave v **KS Portorož**, je bila arogantno in cinično zavrnjena. Občinski uradnik odgovoren za prostor, gospod **Boris Kočevar** je na neizpeljani javni obravnavi 21. julija letos izjavil, da občino **Piran** zavezuje **Pogodba z Ministrstvom za gospodarstvo**, po kateri morajo biti prostorski akti sprejeti do letošnjega 30.oktobra (povzeto po **Primorskih novicah**), pri tem pa »pozabil« na dopis gospodarskega ministrstva, čigar obnašanje je očitno odgovornejše, ki je že 16. junija 2004 občini predlagalo podpis aneksa, s katerim bi roke za sprejem prostorskih aktov podaljšali do naslednjega leta -30.6.2005. No, javna razgrnitev je bila po sili razmer podaljšana le za okoli dva tedna, javna obravnavo pa je bila 9. avgusta v portoroškem **Avditoriju**. Na tem mestu je nujno izpostaviti, da jo je prvič - vsaj od vzpostavitve nove države - pripravila občina **Piran** oziroma njeni uradniki in ne, kot je (bil) običaj, **krajevna skupnost Portorož**. Vodil pa je ni kdo od izvoljenih predstavnikov ljudstva, denimo županja, kateri od številnih podžupanov, občinski ali ☞

Prostorski boji v občini Piran

☞ krajevni svetnik, temveč »samovoljno«, od nikogar pooblaščen občinski uradnik, gospod **Boris Kočevar**, kot je izpostavil član Sveta **KS Portorož**, gospod **Dušan Puh**, s čemer se mu je zastavilo tudi vprašanje o njeni legalnosti. Županja se je očitno požvižgala celo na formalni videz demokratičnosti.

Kako naj torej krajanji verjamejo županji in njenim ljudem, ko pa tako zavestno zavajajo oziroma manipulirajo občane, v čigar interesu bi morali delati? Vse očitnejše postaja, da se je poskušalo v največji mogoči meri minimalizirati vpliv javnosti pri odločanju. V demokraciji bi za neresnične izjave nekdo odgovarjal.

Je pa ob sedanjih razgrnitvi prostorskih dokumentov za območje **Portoroža** - občina je v tem primeru zajemala z veliko žlico in v obravnavo navrgla kar štiri hkrati - zanimivo še eno nezanemljivo dejstvo in sicer da naj bi v območju **Park Cvetje** (področje nekdanje vrtnarije) zemljišče v lasti županjininega moža postalo zazidljivo. Da ne bo nespo-razuma, županji seveda ne gre odrekati pravice, da bi tudi »njena« parcela postala zazidljiva in da bi si zgradila, kot marsikateri drugi občan, družinsko hišo v **Portorožu**. Zemljišču površine 1091 kvadratnih metrov, ki je sedaj vredno nekaj milijov tolarjev, pa bo z enim samim dvigom rok večine članov sveta občine **Piran**, vrednost poskočila za 50 do 70 milijov, če vzamemo kot merilo vrednost zemljišča z zadnje

javne prodaje parcel na **Belem Križu** ljubljanski družbi **Merit**. Temu pa bi lahko rekli kapitalski dobički »par excellence«. Županja ob tolikšnem pričakovanem povečanju »družinskega« premoženja težko ostane nevtralna (roko na srce, kdo pa bil na njenem mestu!), zato njeno ravnanje težko sprejemamo kot strokovno neobremenjeno in v korist dolgoročne

Hotel Jadranka, odprodan za zasebne apartmaje.

nega razvoja kraja. Konfliktu interesov, v katerem se je znašla, bi se županja najbolje izognila, če bi se v tem primeru umaknila iz postopka neposrednega odločanja, ali pa da odločanje o zazidljivosti parcele njenega moža umakne iz programa. S tem bi se povrnilo prepotrebno zaupanje, ki ga sedaj izpodkopava nasprotje interesov.

Realnost prostorskega načrtovanja v občini **Piran** pa je v tem, da takšne, ali še večje, kapitalske dobičke, kakršne pričakuje županja, pričakujejo tudi investitorji z gradnjo bungalovov na **Seči**, novih hotelov, s povečanjem portoroške marine in tako naprej.

S takšno vrsto razvoja pa se bo občina **Piran** socialno in vrednostno razklala, saj bo merilo prihodkov ne več pošteno delo, pač pa špekulativno sluzenje, vplivanje na občinske sfere odločanja ter podobno. Občini in njenemu javnemu interesu pa ni nevaren samo grabežljivi kapital, pač pa - morda še bolj - nereflektirana in nekompetentna občinska uprava, ki vztraja na arhaičnem izhodišču, da si je potrebno naravo podrediti, ne pa z njo živeti v sozvočju, kot zagovarjajo sodobne humanistične teorije, nenazadnje tudi leta 1995 sprejeta **Deklaracija o Zeleni občini Piran**.

Kaj si lahko obetajo krajanji?

V kolikor bodo predlagane prostorske spremembe sprejete, se bo

kakovost življenja v občini **Piran** nedvomno poslabšala in sicer zaradi zmanjšanja zelenih površin in povečanja števila prebivalcev ter novo nastalih betonskih kolosov. Vsakdo izmed nas ve, da občina, ko dovoli našemu sosеду graditi na prej zeleni površini, omogoči povečanje vrednosti njegovega zemljišča na račun vrednosti bližnjih površin, katerih vrednost pa se, nasprotno, zmanjša. Sedanji prebivalci z novimi gradnjami ne dobijo ničesar, razen skaženega razgleda in potencialno neugodnega soseda. S širitvijo marine se denimo vzame še več javnega dobra in s tem sprehajalcem poti za sprehajanje ob morju, na območju **Parka Cvetje** se zaradi novega hotela zmanjšajo zelene površine, poveča promet, poslabša razgled, skratka - kakovost bivanja v okoliških hišah bo zagotovo slabša. Pa ne le neposredni sosedje grozečih posegov, tudi drugi občani bodo lahko z njimi prikrajšani. Z izgubljanjem pravice uporabe javnih površin in zaradi povečane obljudenosti se jim slabša kvaliteta življenja. Ali je zaradi tega res tako težko razumeti ogorčenje in nezadovoljstvo krajanov ob vsiljevanih posegih?

Ekologi so prvi opozorili, da pri razvoju ni pomemben samo dobiček, pač pa tudi dejanske in vidne izgube (povečanje porabe vodnih virov, več odpadkov, večje onesnaženje, več kršitev javnega reda in miru - hrup...), ki jih tudi razsvetljeni investitorji ne zanikajo več. V urejenih okoljih se zato tovrstni posegi načrtujejo s soglasjem prizadetih in kompenzациjo, ki naj bi nadomestila škodo prebivalcem. Pri nas pa se zdi, da je ravno obratno, prebivalci bi morali po logiki sedanje oblasti, kot kaže, požreti vse, celo več, skuša se jih prepričati, da bi »v lastno korist« morali potrpeti vse: od povečanega hrupa, prometnega kaosa, prometnih zapor, armade redarjev (ki jih seveda plačujemo davkoplačevalci), umazanih pločnikov do višjih cen. V urejenih družbah se natančno ve, kdo ima od česa koristi in kdo je oškodovan, koga mora država kot šibkejšega zaščititi in komu pristriči peruti, pri nas pa je obratno. Pri nas bi radi oblastniki prebivalce, nevedneže, prepričali, da mogočni predstavniki kapitala vedo, kaj je zanje dobro...

Piranska županja je nameravala sprva pri sprejemanju prostorskih dokumentov Svet **portoroške krajevne skupnosti** ignorirati, na srečo pa se je na majskih nadomestnih volitvah novo izvoljeni svet kmalu konstituiral in - poletju navkljub - nenazadnje tudi s pomočjo **Portorožana** - organiziral kritično javnost ter omogočil konstruktivno razpravo o prostorski prihodnosti ne samo **Portoroža**, pač pa tudi občine **Piran**.

Če pa bo občina **Piran** nadaljevala z dosedanjim ignorantskim odnosom tako do **KS Portorož** in strokovne ter ostale javnosti, pa je že sedaj treba napovedati, da se bodo tudi pri nas pojavili prvi referendumi.

Marko Zorman

Teni d.o.o. Portorož
Liminjanska 96
tel: 05/6778-300
fax: 05/6773-225

Servis in prodaja računalniške opreme

e-mail: info@teni.si http://www.teni.si

Občina Piran je javni interes potisnila v ozadje

V zadnjem obdobju v piranski občini sprejemajo ključne prostorske dokumente (za sečoveljsko letališče, kanal Sv. Jerneja, igrišče golfa v Sečovljah, Piranska vrata), ki utegnejo imeti za okolje in tukajšnje prebivalstvo neslutene posledice. Nekaj občanov (na Seči so denimo nekateri celo ustanovili društvo za zaščito solin Pompa) že nekaj časa - seveda zaman - poskuša lokalno oblast prepričati, naj obrzda divje konje, ki bi - v hlastanju po čim večjih dobičkih in ne glede na posledice v naravi - pozidali vse, kar je še v naši občini še privlačnega. Nazadnje, dulce in fundo, v poletni pripeki pa so občinske strokovne službe pred občane razgrnile še lokacijski načrt za razširitev marine, za Portorož pa kar štiri (!) prostorske dokumente naenkrat: Park Cvetje, Hoteli Morje, Hotel Palace in Središče Portoroža. Slednjih pet napoveduje spremembe, ki bojo korenito zaznamovale Portorož za več desetletij – do naslednje prenove, tako kot je arhitekt Edo Mihevc zaznamoval Portorož za zadnjih trideset let.

Novi Svet krajevne skupnosti **Portorož**, ki so ga, komaj se je uspel konstituirati po nedavnih nadomestnih volitvah, tako rekoč že čakali razgrnjeni prostorski načrti, se je takoj ovedel svoje odgovornosti pri sprejemanju za kraj in vso občino tako pomembnih aktov. Zato je k razmišljanju o njih privabil več ljudi, tudi od drugod in ustanovil **komisijo za urejanje in zaščito naravnega in urbaniziranega prostora na teritoriju in akvatoriju občine Piran**. Prva javna obravnava (sklicala jo je KS Portorož 21. julija, na dan, ki ga je določila občinska strokovna služba) v dvorani portoroške krajevne skupnosti, ki je bila

daleč pretesna, da bi sprejela vse, ki so želeli na njej sodelovati, je bila neuspešna. Ljudje so bili ogorčeni nad neprimernim datumom in premajhnim prostorom, zato so skoraj enoglasno predlagali, naj županja podaljša javno razgrnitev do konca septembra, obravnavo pa prestavi na primernejši jesenski datum. Žal krajanji niso bili uslišani: **KS Portorož** je bila odvzeta priprava in vodenje javne razprave, ki so jo nazadnje 9. avgusta izpeljale kar občinske strokovne službe.

Ljudi se je odzvalo še več kot na prvo, propadlo obravnavo, okoli tri sto, pomislekov na razgrnjene načrte pa so imeli veliko. Kar nika- kor ne pomeni, da so proti razvoju, seveda pa **nočejo takega, ki bi znižal kakovost njihovega bivanja in ogrozil okolje**. Razvoja ne

vidijo zgolj v zaslužku, ampak tudi v ohranitvi okolja in kakovosti življenja krajanov: treba je sprejemati takšne odločitve, ki bodo spoštovale naravo (vse manj se sodobni ljudje zavedamo, da smo njen del), bodo družbeno pravične ter prav zato po njihovem mnenju tudi gospodarsko učinkovite. Krajanji seveda niso načrtovalci, vendar se jih večina zaveda, kaj je v njihovem kraju lepo: radi gledajo morje, radi imamo zelenje in čisto okolje. Prav zato je **Portorož** privlačen tudi za druge. **Portorož** pač ni samo dom **Portorožanov**, je slovenska turistična prestolnica, delijo si ga s turisti od vsepovsod, sem prihajajo, ker je tu lepo in prijetno, tak – ali še lepši - pa bi moral tudi ostati! Prebivalci si pač prizadevajo za povsem preproste, a bistvene stvari: da bi se kopali v čistem morju, pili neoporečno pitno vodo, dihali neonesnažen zrak, živeli v okolju brez pretiranega hrupa, urejeni okolici, polni zelenja in cvetja. Tako nekako bi - jasno, v vsakomur razumljivem jeziku - lahko povzeli želje krajanov, ki zastopajo **javni interes nasproti kapitalskemu**.

Lokacijski načrti bi morali upoštevati oba: javnega in kapitalskega, ki sta si silno različna, ker peljeta vsak k svojemu cilju. Cilj javnega interesa je javno dobro, cilj kapitala pa dobiček. Res je, da je v javnem interesu tudi dobiček, ki pa se lahko prelije tudi v javno dobro, toda ta cilja sta še najbolj usklajena, če investira krajan, ki se bo zagotovo trudil, da bo živel v lepem okolju in hkrati dobro služil, če pa investitor prihaja od drugod, ga naravna usklajenost manj skrbi, zato se je treba pogajati. Portorožani so, vsak na svoj način, vsi tudi turistični delavci, so torej v dvojni vlogi – kot prebivalci zastopajo javni interes, kot ustvarjalci dobička pa so element v kapitalnem interesu. Investitorjem bi zatorej moralo biti jasno, da je turizem lahko uspešen samo v sožitju z domačim prebivalstvom, kar pomeni, da bi se morala oba interesa, javni in investitorjev, pokrivati.

Do nedavnega razgrnjene načrte je naročila občina **Piran**, pobudniki zanje pa so bili investitorji, večino denarja zanje je plačala država. **Portoroška krajevna skupnost**, ki

zastopa interes svojih krajanov, se zaveda, da je enakovredni sogovornik investitorjev, občina pa je (ali bi vsaj morala biti) usklajevalec obeh interesov. Če javni interes ni izražen, prevlada interes investitorjev, ki bi se seveda morali zavedati pomena javnega interesa. V primeru pripravljanih lokacijskih načrtov za **Portorož**, ki jih je, kot bi jih bila dobila na ceni razprodaji, piranska občina vse naenkrat vrgla v nekakšno »blitz« razpravo, je občinska uprava sledila skoraj izključno interesom investitorjev, javni interes pa potisnila v ozadje.

Nada Kozina

O komisiji

Kdo vse deluje v komisiji Krajevne skupnosti Portorož, ki je podrobno preučila obsežno gradivo predstavljenih lokacijskih načrtov za območje Portoroža? Naj po- žrtvovalne člane zgolj poimensko naštejemo. Komisijo vodi portoroški krajan, univ. dipl. inž. arh. **Boris Stepanov**, njen podpredsednik je njegov sokrajan in kolega po stroki, univ. dipl. arh. **Valter Pikel**. V njej pa so še aktivni: **Marko Podgornik**, univ. dipl. str., krajan Portoroža, **Andrej Babnik**, krajan Portoroža, član občinskega sveta, **Ivan Dekleva**, član občinskega sveta, doma iz Sečovelj, **Ana Jontez**, univ. dipl. inž. arh., krajanica Portoroža, **Nada Kozina**, univ. dipl. oec., predsednica sveta KS Portorož, kjer tudi živi, mag. **Zvonko Kribel**, Visoka šola za turizem, krajan Portoroža, Portorožan, dipl. ing. stroj. **Tomaž Kunst**, dr. **Darko Likar**, univ. dipl. inž. arh., Univerza za arhitekturo Ljubljana, prof. **Sergej Pavlin**, univ. dipl. inž. arh. krajan Portoroža, **Franc Pirc**, univ. dipl. oec., krajan Portoroža, **Dušan Puh** st., univ. dipl. prava, član sveta KS Portorož, kjer je tudi doma, **Janko Rožič**, univ. dipl. inž. arh., **Slovenija Naša** – civilna iniciativa na področju zaščite okolja pred gradbenimi posegi, **Andraž Sabadin**, krajan Portoroža, **Tihomir Stepanov**, univ. dipl. inž. arh., Piran, **Stane Valič**, univ. dipl. inž. arh., krajan Portoroža.

Kopališče in ne pristanišče!

Marina za tujce ni v javnem interesu

Piranska zelena občina, ki živi od kopalnega turizma, ne potrebuje novih marin. Gre za zadnjo slovensko riviero. Niti marina za tujce ni v javnem interesu! Dovolj bi bili komunalni privezi v seškem kanalu ter v kanalu Fazan, ki bi se ga lahko povečalo ob robu, kot to predvideva LN Marina in se ga podaljšalo do avtokampa ter pod Sečo povežalo z obstoječo marino. Ker so v kanalu večinoma nizka plovila, ne bi bilo težav z mostovi. Ob tem bi se uredilo več manjših mandračev, s čimer bi Lucijčane približali morju. S pametnimi posegi v zasute soline (na katerih stoji marina) bi se lahko uredilo povsem enako število malih komunalnih privezov, kot jih predvideva LN. Obstoječa marina je maksimalno, kar lahko še prenese Portoroški zaliv, ki je hkrati ribolovni rezervat. Tudi obstoječa marina bi dolgoročno morala postati samo stacionarna, to je mestna marina, brez vsakršnega servisiranja ladij. Občina Piran mora za servisiranje plovil, ki izpuščajo trdožive strupe, poiskati skupna obalna nadomestna zemljišča v Kopru ali Izoli. Področje, na katerem je predvidena stodontna širitev marine, je še zadnje, kjer bi lahko z majhnimi stroški, samo z nasipavanjem drobnega peska, ustvarili plaže za vse nove predvidene turistične kapacitete (tisoč postelj). Letalski posnetek Portoroža bi bil za turista nekaj prekrasnega, saj bi prihajal v kraj z na pogled čudovitimi naravnimi plažami in ne v pristanišče.

Marine brez obdajajoče žice

Marina Portorož zaradi svojih ozkih inter-

esov nima pravice zapirati poti, ki je prej (z mostički) že obstajala. Na srednjem vhodu v marino je potrebno zgraditi mostiček tipa »Rialto« z dviznim vrhom, ki bo omogočal prehod plovilom in pešcem. V prihodnosti, ko se bo umaknil iz marine ves »servis«, bodo zaprti samo pomoli! Preostali del in vse pešpoti je dolgoročno potrebno sprostiti za prebivalce in obiskovalce. Zaradi svoje lokacije bo marina neizbežno postala centralni del mesta. In v mestu, ki počasi, a zanesljivo

Lucijske soline nekoč in nikoli več...

prevzema vse funkcije območnega središča, je nedopustno, da je kako območje obdano z žico kot neprehoden tujek

Severno pobočje Seče namenjeno pozidavi

Severna pobočja so najprimernejša za pametno pozidavo. S tem se omeji pritisk na južne dele, ki so primerni za kmetijstvo, prosti čas, parke in ostale dejavnosti, katere potrebujejo osončenje. Sam zato ne nasprotujem pozidavi senčnega dela (severo-zahod), saj lahko s tem rešimo prisojno stran. Ob morju

bi lahko zgradili manjše, takoimenovane družinske hotele, nikakor pa ne apartmajev za prodajo.

Nujna dolgoročna prometna ureditev

Osnova za celotno urbanistično načrtovanje, je dobra in dolgoročna prometna ureditev kraja. Obalna cesta »Obala/ Riva« dobiva vedno večji ekonomsko-morfološki pomen in jo je potrebno sprostiti tranzitnega prometa. Predvideni vkop pod središčem Portoroža je popolnoma zgrešena zamisel (primerne za Genovo, Trst ali kako drugo veliko mesto).

Kot je Piran zgrajen na soli, je Portorož zgrajen na mivki. Plaže so naši očetje sicer umetno nasuli, a vendar izgledajo kot naravni fenomen in vsak turist, ki bos hodi po plitvem pesku in na podplatih čuti tiste znamenite čarobne male valčke mivke, ki se oblikujejo v plitvini, je prepričan, da imamo naravno plažo. Obiskovalci so tu, da bi videli morje in ne podzemnih predorov. Nujno potrebujemo obvoznico oziroma več razbremenilnih obvoznic, tudi skozi krajše predore vse do piranskih Fornač. Za razbremenitev obale pod Metropolom bi se lahko prav tako predvidelo predor pod hribom. Nujno je potrebno predvideti traso za tramvaj od Lucije do Pirana. Pešpot mora biti odmaknjena od bibavičnega pasu in ne more potekati točno ob robu. Še glede parkiranja: s postavitvijo črt pod 45-odstotnim kotom, bi se število parkirišč ob promenadi povečalo kar za 80 odstotkov, hkrati pa bi to voznikom olajšalo parkiranje.

Kaj bo po posegih v prostor turist dobil v Portorožu?

Portoroški turizem je tipični industrijski turizem – to pomeni, da turist ne prihaja zaradi izjemne kvalitete in lepote Portoroža, lepih plaž in čiste vode, ker vsega tega žal tu ni moč najti, ponuja pa v slovenskem merilu mondenost (ki tudi ni primerljiva z mondenostjo vzorov, na katere se radi zgovarjamo). Z vsakim novim prostorskim aktom in izvedenimi projekti, ki smo jim v zadnjem času priča, načrtovalci, projektanti kot tudi politiki dokazujejo svoj nivo kulturne in ekološke (neo) zaveženosti. Zagovorniki, naročniki in izvajalci gospodarskega razvoja (predvsem liberalnega kapitalizma) zavestno še potencirajo to dekadentnost in razvijajo industrijo naprej.

S čim pa se lahko pohvali Portorož? To da ima toliko in toliko hotelov (arhitektura novih objektov žal ni nič posebnega, saj podobne hotele vidimo lahko povsod po svetu). Tudi urbanizem Portoroža in okolice - Beli Križ, Lucija ipd. ne izkazuje kontinuitete

prostorskega razvoja. Identiteta kulturne in urbane krajine je močno iznakažena ravno zaradi slabega poznavanja lokalne kulture in zgodovine. Portorož ne predstavlja lokalne kulturne vrednote, to je konstrukt brez izvirnosti in identitete. Dejstva so taka, kar pa ne

pomeni, da moramo še poglobljati zablodo do neskončnosti. Trezno analitično vrednotenje razmer v Portorožu in razvoja turizma v svetu bi morali voditi k oblikovanju boljše razvojne strategije predvsem pa temelječe na lokalnih danostih in prostorskih zmožnostih. ☞

☞ Kaj pomeni trajnostni razvoj meni, kaj sokrajanom, stroki, kaj investitorju, občini, politikom, je žal prepuščeno mentalni in intelektualni ravni posameznika. Ko smo še hodili v osnovno in srednjo šolo, še ni bilo moderno govoriti o trajnostnih načelih, tega ni bilo v učnem programu. V mednarodnih deklaracijah, konvencijah in listinah pa se vsaj že dobrih deset let govori in piše o trajnostnem gospodarjenju z naravnimi dobrinam, viri in prostorom. Tam so ti osnovni pojmi lepo enoznačno opredeljeni.

Če nekdo ne želi reševati resničnih problemov in biti pri tem še malo daljnoviden, deluje na osnovi inercije in se slepi, da je vse lepo in prav. Če pa bo prišlo do katastrofe (in to že dolgo časa po majhnih odmerkih že doživljamo), bodo situacijo reševali drugi ljudje, nekoč v daljni prihodnosti. Sliši se kot znanstvena fantastika.

Vodilne – elitne skupine ljudi, ki delujejo v imenu ozkih koristi (državna in lokalna politika v sodelovanju s prikritim mednarodnim

kapitalom), skratka v duhu globalizacije, ne znajo in predvsem nočejo prepoznati izjemnih naravnih in ustvarjenih danosti naše dežele: koliko letališč, marin in turističnih objektov, betonskih plaž, promenad, bazenov itd. premore svet in koliko premore naravnih posebnosti, kulturno krajinskih prostorov kot so Sečoveljske soline, da ne naštevam naprej.

Piranska občina se je leta 1995 razglasila za ZELENO OBČINO. Po vseh teh letih pa morajo Sečoveljski krajinski in etnološki park ter preostali delujoči del solin tekmovali in se boriti za obstoj s konkurenti, kot so letališče Portorož, golf igrišče, z divjimi privezi za čolne in jahte v sv. Jerneju, jutri morda še z novo marino itd. Očitno je, da silni gospodarstveniki in politiki in njim vdinjani strokovnjaki resnično razmišljajo parcialno v najslabšem pomenu! Torej kdo ima koga za norca?

Lokalni politiki nas hočejo prepričati, kako uspešno razvijajo turistično ponudbo v višji kakovostni razred. Nekaj dejstev, ki z logiko gornje trditve žal ne gre najbolje skupaj:

čez dan se po majhnem zalivu preganjajo motorni čolni z glasnimi motorji, kot bi bili avionski, pa vodni skuterji itd. Vse temelji na agresivnosti oglaševanja, bučni glasbi, razgibani nočni zabavi, kičasti in ceneni plažni ponudbi.

Imamo nekaj bazenov, kjer je omogočeno «normalno kopanje» za malo bolj zahtevne goste. Zaradi številnih onesnaževalcev je morje preumazano, zato se gostje raje namakajo v klorirani vodi. Snovalci razvoja ne razmišljajo, da bi bilo pametno najprej počistiti okolje, ga regenerirati, postaviti pravila obnašanja tako na vodi, v vodi, na kopnem podnevi in ponoči, in šele tedaj širiti zmogljivosti.

Važno je, da si sedaj tu in samo JAZ nagrebem čim več denarja, oplemenitim svojo naložbo itd. Kaj menijo krajan, kaj ribe in ves ekosistem, pa ni pomembno. Če si kdo kot turist želi naravne lepote in čistega okolja, bo pač šel v Dalmacijo ali kam drugam. Pri nas bomo gostu ponudili "kruha in iger".

Valter Pikel, univ. dipl. arh.

ORWEL 2004

"Ne dovolim, da posegate v moj življenjski prostor! Moje stanovanje zame ni golo imetje! Zahtevam, da spoštujete vse človeške norme glede prostora in življenja v njem!" Tako je zapisal eden krajanov iz hiše, ki je na načrtu ni. To je krik občana, ki čuti, da mu neka sila spodmika tla pod nogami. Človek, ki misli, da je naredil vse prav in da lahko živi v miru potem, ko se je redno zaposlil in si kupil stanovanje, da si lahko privoščič še kaj, kar mu bo obogatilo življenje, se nenadoma zmeden sesede in spozna, da mu hoče nekdo odvzeti, kar je mislil, da je njegovo, ga nekam prestaviti, z njim nekaj početi mimo njegove volje.

Kdor je bral roman Franza Kafke Proces, bo presenečen ugotovil, da se birokrati v stotih letih niso spremenili: v svojih labirintih še vedno gradijo svojo moč na zastraševanju malih ljudi, na sesipanju nihovega miselnega in čustvenega sveta. Mati županja je sicer na javni obravnavi zagotavljala, da rušitev hiš ni nujna, da celo ni možna brez pristanka lastnikov. A ljudi ne more prepričati ustno zagotovilo. Nočejo milosti. Zahtevajo spoštovanje pravic, borijo se za svoje dostojanstvo, ki temelji na delu in poštenosti.

»Pravimo, da živimo v času kapitalizma. Vendar kapitalizem spoštuje privatno lastnino!« Portorožan nam pove, da so osnovne ekonomske zakonitosti, na katerih utemeljujejo investitorji svoje načrte, le slab izgovor. Gre jim le za pretvorbo finančnega kapitala v materialni. Zanima jih le njihova privatna lastnina, lastnina krajanov jim je v napoto.

»Ali je krajan nujno zlo v občini?« Kako lahko krajan pomisli na kaj takega? V načrtih je vrsta razlogov, ki pripelje do takega spoznanja: hiše so brisane in čez narisani hoteli, na njivah so zarisana parkirišča, morja se več ne vidi, v domove vdira hrup hladilnih naprav in vonj iz zračnikov... Portorožan je za turistično industrijo zanimiv le kot delavec, razmišlja o svojem kraju, drzne si povzdigniti svoj glas nad tiste, ki lomastijo po njegovem življenjskem okolju.

Nada Kozina

Iz pripomb krajanov

Iz kupa številnih pismenih pripomb in zamisli, ki so jih na štiri lokacijske načrte za Portorož, pa tudi na tistega za marino, dali krajan, smo izbrali samo nekatere, ki jih povzemamo:

♦ *»Ko sem se pred več kot tridesetimi leti zaradi službe preselil v Portorož, so mi tedanji Portorožani rekli, da bom šele po tridesetih letih bivanja v Portorožu, lahko o njemu dajal mnenja in predloge. Sedaj vidim, da so imeli prav, saj je resnično potrebno približno toliko časa, da prebivalec Portoroža spozna glavne megatrende življenja in dela v tem kraju. Predvsem zaradi tega, kakor tudi da bi prispeval k zagotovitvi kolikor toliko normalnih pogojev za preživetje sedanjih in bodočih generacij v tem kraju, se oglašam. Praksa tudi v naši občini kaže, da želi skoraj vsako občinsko vodstvo vsaj enkrat v svojem mandatu zablesteti, pri čemer poskuša navadno v celoti pozabiti na vsa dotedanja prizadevanja krajanov za ohranitev sprejemljivih življenjskih pogojev. ... Prosil pa bi Krajevno skupnost Portorož, da prizadetim krajanom pomaga, tako da jih organizira in koordinira njihove zahteve, kot je to vedno počela.«* (delček iz pismenega Mnenja in predlogov na LN Središče Portoroža mag. **Elvina Corellija**, s Senčne poti v Portorožu)

♦ *»Silhueta starega hotela Palace mora ostati takšna, kot je bila. Simetrična in klasicistična... novi načrt preveč spreminja staro podobo hotela, ki je zaščitni znak Portoroža. Sem za več zelenja v središču mesta, proti novogradnjam pred marino in proti povečanju kapacitete marine.«* (akademsko kiparka **Alenka Vicelj**, Lucija)

♦ *»Lokacijski načrt za središče Portoroža ni sprejemljiv, ker ne rešuje problema obstoječe prometne ureditve in uničuje edino zeleno parkovno površino. Iz tega sklepam, da občina pri lokacijskem načrtu ni zagotovila uresničevanja svoje osnovne funkcije, to je zagotovitve ohranjanja kakovosti bivalnega okolja, ki je tudi temelj turističnega razvoja, uskladitev javnih in zasebnih interesov ter dajanje prednosti dolgoročnih pred kratkoročnimi interesi, zato predlagam zavrnitev lokacijskega načrta za središče Portoroža, razen za prenavo* ☞

☞ **Palace hotela.** « **(Nataša Pobega, Portorož)**

☛ »Zahtevam, da se predlagani LN za »izgradnjo« Portoroža v celoti zavrnejo, dokler jih strokovnjaki v sodelovanju s prebivalci podrobneje ne preučijo. Predvsem pa zahtevam, da se brezpogojno zavrnejo megalomanske, shizofrene zamisli o izgradnji velemarine v Portorožu. Kako je sploh mogoče, da se o slaboumnih načrtih v zvezi s portoroško marino razpravlja separatno v prisotnosti kake deseterice, bolj ključnih kot ne, domačinov (vse je namreč bilo storjeno, in to uspešno, da so krajanje Lucije ostali neobveščeni...) Zato pa je bila toliko večja udeležba jeznih Portorožanov v Avditoriju. Ne le jeznih, ampak predvsem oboroženih z dokumentiranimi, utemeljenimi ugovori in pripombami.« **(Milica Jan, Lucija)**

☛ »Enostavno ne morem doumeti, da hočejo svoj in naš kraj od nas izvoljeni občinski oblastniki(ce) in njihove strokovne službe tako grobo spremeniti, kot nam ponujajo v razgrnjenih načrtih (denimo vkop glavne prometnice, obzidavo hotela Palace, premestitev centra Portoroža, podvojitve marine...), kajti doslej sem sodil, da le premorejo toliko znanja, samospoštovanja in ponosa, da imajo radi svoj kraj, da so sposobni prisluhniti našim resničnim potrebam in nam predlagati tak prihodnji razvoj občine, ki bo ustrezal kar največjemu številu vse bolj ekološko in drugače ozaveščenih občanov in turistov ter da bo hkrati še vedno vablil tudi za okolju in ljudem prijazne, dobronamerne in dolgoročne naložbe.« **(Franc Pirc, Prečna pot, Portorož)**

ANKETA O PONUJENIH PROSTORSKIH POSEGIH V PORTOROŽU

Franci Godnjavec, natakak, »Senčna pot številka nič!«:

»Investitorji oziroma kdorkoli že tukaj kraljuje, si s tem, ko se niso posvetovali s stanovalci, niso izboljšali pogajalskega izhodišča. Enostavno so nas izbrisali. Senčne poti 2 namreč ni več najnovejših načrtih elitnežev. Drži, stavba res ni v ponos turistični prestolnici. A lastniki stanovanj bi si zaslužili vsaj en razgovor preden nas dokončno izbršijo in postanemo »portoroški izbrisani«. Mogoče si tudi mi zaslužimo referendum. Med stanovalci se pojavlja strah, da nas bodo občinski uradniki ponudili v prodajo na prostem trgu investicijskega kapitala. Glede na to, da smo tik pred volitvami, me zanima, kateri kandidat si bo poiskoval pridobiti 70 volilnih glasov iz te stavbe.«

Ana Jontez, arhitektka: »Od kod denar za uničevanje arhitekture?«
»Stari hotel Palace, ki je bil biser Portoroža, spreminja novi LN v

poštno znamko. Stari hotel je bil degradiran že z nadzidavo Grand hotela Palace. Z novo obzidavo bo še bolj. Stari hotel mora imeti okoli sebe zrak in zelenje, ne betonske kolose. Nehajmo pljuvati po Mihevčevem Portorožu. V tujini je objavljenih veliko pohvalnih zapisov o njem, pri nas nobeden. Ocenjujem, da živi Portorož zaradi zaprtega hotela Palace slabše vsaj za 10 odstotkov. Mihevčevi hoteli so z raznimi gradbenimi posegi degradirani. Od kod denar za uničevanje arhitekture, zakaj ni denarja za obnovo starega hotela Palace?«

Slobodan Sime Simič, informatik: »Nihče ne zagotavlja rezultatov!«

»Tako velik poseg, kot ga predlaga LN, je čisti hazard. Danes nihče ne zagotavlja gospodarskih rezultatov. Težko je verjeti, da bi bil tak načrt dober. Pregledal sem številne strategije piranske občine, izdelane v zadnjih letih. To so slabe strategije, denar občanov je bil zapravljen. V bistvu gre za poseg v bivalno okolje ljudi od zunaj. Pravi eksperiment.«

Dušan Puh st., upokojeni odvetnik: »V St. Moritzu že sto let brez novih turističnih ležišč!«

»Strategija je določitev cilja, vedeti moramo, kam gremo, kam hočemo. Komisija sprašuje, zakaj ni v proces prostorskega planiranja vključena Morska biološka postaja, enota biotehnične fakultete Univerze v Ljubljani, ki deluje v naši občini, v Piranu. Njena stališča bi morala biti ena od osnovnih izhodišč pri izdelavi načrtov. Vrednost nepremičnin se viša. Prebivalstvo Portoroža se stara. Postajamo slovenska Florida. Vsak Slovenec si želi imeti bivališče ob morju. Mladi ne morejo kupiti tako dragih stanovanj. V St. Moritzu niso že vsaj 100 let dodali nobenega turističnega ležišča, pa krajanje dobro živijo in turistična dejavnost tudi. Zapisnik komisije je javna listina. KS lahko sproži javni spor glede LN.«

Darko Sterle, voznik: »Lastništvo na prvem mestu!«

»Kot stanovalec objekta na Senčni poti 2 v Portorožu (Istra), ki je predviden za rušenje, zagovarjam zlasti načelo, da bi lastništvo moralo imeti prednost. Lastniki nič ne vemo o nadomestnih variantah. Odgovorni zatrjujejo, da smo zakonsko zaščiteni, toda že velikokrat se je pokazalo, da v ključnih trenutkih kapital postane neusmiljen. Lokacijskim načrtom nasprotujem tudi za to, ker se mi center Portoroža ne zdi ustrezno rešen. Pa še nekaj. Menim, da bi morali poklicani zavarovati tudi podnajemnike v propadajoči stavni na Stari cesti 12, ki je Portorožu v sramoto.«

Državnozborski kandidati o predlaganih velikih prostorskih spremembah v naši občini

Naše kandidate za državni zbor Republike Slovenije, ki jih bomo volili v začetku letošnjega oktobra, smo pobarali za mnenje o obetajočih se prostorskih spremembah v naši občini. (Mnenja kandidat in kandidatov so objavljena v vrstnem redu, kot so prihajala v uredništvo).

Vojka Štular, kandidatka ZLSD

»Spremembe plana Občine Piran, ki jih je sprejel Občinski svet pred slabim mesecem, je v nas vnesel velika pričakovanja in prav toliko bojzani. Odprle so se mnoge dileme, povezane z identiteto naše občine, posameznega kraja v njej in nas samih. S planom smo odprli resnične možnosti razvoja turističnega gospodarstva, ki jih bomo z lokacijskimi načrti umestili v njihove izvedbene okvire. Priprava

lokacijskih načrtov je strokovno odgovorno in politično občutljivo delo. Upoštevati je potrebno potrebe in želje investitorjev, slediti našim načelnim usmeritvam, povezanih s kvaliteto življenja občanov.

To so zmerno povečanje števila ležišč v hotelih, kakovostna in okolju prijazna izgradnja, celovita ureditev infrastrukture, posodobitev in umiritev prometa, izgradnja pešpoti, kolesarskih stez, ureditev plaž in parkov. Predlogi lokacijskih načrtov so bili na javni obravnavi deležni številnih pripomb, mnenj, kritičnih ocen in predlogov za drugačne alternativne rešitve. Pred obravnavo in sprejemom lokacijskih načrtov na Občinskem svetu Občine Piran jih bomo morali skrbno preučiti in mnoge med njimi tudi upoštevati. Upoštevati iz preprostega razloga – ker so dobri in boljši od ponujenih rešitev. Na posebnem sestanku, ki ga bom kot Županja Občine Piran sklical v začetku meseca septembra, bomo vsi zainteresirani poiskali skupne točke možnega konsenza in usklajevali izražene različne pripombe, ocene in možne rešitve. To pa je vsekakor odgovorna in zahtevna naloga. Sprejemljiva rešitev bo omogočila gospodarski razvoj in dvignila kakovost življenja občanov in občanov.«

Rozana Špeh,
kandidatka **Nove Slovenije:**

»Slovenija hoče veljati za pravno in demokratično državo, zato bi pričakovali, da bo oblast - tudi lokalna - upoštevala mnenje krajanov, kadar gre za važne stvari, za lokacijske načrte

Portoroža. Dejstvo, da je naša občina turistično najbolj razvita v državi, nas obvezuje ne samo k skrbi za izboljšanje turistične ponudbe in povečanju kapacitet, ampak tudi za ohranitev videza kraja in okolice in kakovostnega življenja krajanov. Potrebni posegi v zvezi ohranitvijo čistega morja, ureditvijo prometa, pešpoti, kolesarskih stez, dostopa do Forme vive in nove cerkve v Luciji, ne smejo hkrati spriditi lepote naših krajev. Pred zgodovino smo dolžni ohraniti staro urbanistično dediščino (najprej obnoviti stari hotel Palace), novosti pa ustrežno prilagoditi. Stroki mora prisluhniti Občinski svet Občine Piran in upoštevati tudi mnenje opozicije. Treba je imeti dovolj časa za izdelavo dobro premišljenih načrtov, saj nepremišljena naglica lahko naredi nepopravljivo škodo, če bo odločilen samo denar. Gospodarski uspeh je lahko samo videz. V korist krajanov in našega turizma ohranimo urbanistične vrednote ter privlačnost Portoroža in Pirana z okolico.«

Dr. Alojz Zorn, kandidat SDS:

»Naša občina je tipična obalna občina. Posegi v proso, zlasti v morje, v Luciji in Piranu so medseboj povezani, zato menim, da bi morali pristojni organi Občine vse prostorske plane predstaviti občanom kot celovit urbanistični plan. Občinski organi so namerno sprožili razpravo o teh načrtih ločeno, ker so hoteli zakriti pregrobo in za okolje škodljive posege v prostor. Tako zavajanje jav-

nosti je nedemokratično in nedopustno. V okviru Krajevne skupnosti Portorož je naša stranka (SDS) pomagala formirati posebno ekspertno skupino, sestavljeno iz občanov in arhitektov (naš član Boris Stepanov), ki je izdelala kritične pripombe na prihodno prostorsko urejanje naše občine. Sam sem za razvoj Občine i ne nasprotujem napredku, vendar menim, da obstoječi projekti preveč obremenjujejo okolje. Zlasti nasprotujem gradnji marin tako v Piranu kot v Portorožu. Upirati bi se morali večjemu razvoju navičnega turizma, ki s svojo prisotnostjo onesnažuje morje in posredno ogroža zdravje občanov. Pospešeno bi morali razvijati kopališki turizem, ki je okolju prijazen in ohranja čisto morje. Kopališki turizem je tudi tisti, ki bo še naprej polnil hotele in privat apartmaje. Od navičnega turizma bodo imeli korist le lastniki kapitala. Zato se bojim, da to ni v interesu gradbenega in kapitalskega lobija, ki ima tudi podporo v vladajoči koaliciji (LDS in ZLSD). Odpreti moramo vrata takemu kapitalu, od katerega bodo imeli koristi vsi občani, ki bo ekološko nesporen, človeku prijazen in zdravju neškodljiv. Poudariti hočem še enkrat, da sta čisto morje in do razumne mere urbaniziran prostor, edini pogoj za razvoj turističnega gospodarstva v naši Občini.«

• Nič ne zadovolji človeka, ki ni zadovoljen že z malim.
(Alain de Botton: Utehe filozofije)

Marko Pavliha, kandidat LDS

»Nedavni sprehod po naši nekoč najbolj priljubljeni obalni promenadi me je popolnoma prepričal, da Portorož nujno potrebuje temeljito prenovo. Težko bi rekel, da tako ostro in korenito, kot jo zahtevajo predlagani lokacijski načrti. Že prvi pogled v grafični prikaz pove, da nakazujejo predvsem želje in manj potrebe turističnega gospodarstva. Zato jih vseh zagotovo ne bo mogoče uresničiti.

Vendar pa jih tudi ne smemo zavreči. Samo s preprečevanjem in omejevanjem razvojnih možnosti turizma smo nenazadnje prišli do sedanjih, upam si reči, precej žalostnih razmer. Ker so bile prostorske omejitve v preteklosti zelo ostre, so se hoteli razvijali predvsem za svojimi zidovi. Preusmeritev v kongresno, terapevtsko, masažno in drugo ponudbo pa je hkrati pomenila zaton Portoroža kot poletnega letovišča. Letošnji februar je bil turistično boljši mesec od avgusta.

Zato tudi ne želim v celoti nasprotovati lokacijskemu načrtu, ki predvideva večje plaže in želi iz Portoroža znova narediti počitniško destinacijo. Zelo veliko naših občank in občanov živi prav od prihodka poletnih mesecev in te smo dolžni narediti čim bolj donosne.

Lokacijski načrti niso bojišče med zasebnim in javnim interesom, zato tudi nobena odločitev ne more biti sprejeta na silo. Zavedati pa se je treba, da so nekatere spremembe nujne. Če bomo izpustili to priložnost, bo investicijski kapital pač odšel drugam. To ne bi bila le škoda, bila bi nepopravljiva škoda!«

Državnozborni kandidati Bogdan Lulik, kandidat Zveze za Primorsko:

»Glede ponujenih zazidalnih posegov v Portorožu sem mnenja, da se žal spuščamo v reševanje manj perečih problemov. Ni kritično le s starim Palacom, marveč tudi z Virginijo in Vojkovim domom pa s širšim območjem nekdanjega Kaštela... Na to območje bi se lepo umestil hotel s podzemno garažo. Absolutno sem proti vsakršnemu zasipavanju morja in večanju marine. Ne bomo žrtvovali polovice Portoroškega zaliva za kratkoročne dobičke kapitala. V zameno za umazano morje bomo dobili deset delovnih mest; naj dokažejo, da jih bo več! Na območju LN Park Cvetje sem proti individualni gradnji. Zgradili bi pristanišče – parkirišče za jahtarje, ki bodo denar trošili na Hrvaškem. Kot krajan Seče podpiram razvoj turizma na tem območju. Država bi nam morala ponovno priznati odvzeti status krajinskega parka. Med konkretnimi spremembami na širšem območju Seče podpiram zgraditev hotelov na mestu nekdanje Začimbe, sem pa proti razširitvi ceste proti gostilni Ribič ter preobsežnim privezom.«

Sporočilo društva Obzorje Piran:

* Rešitev je, da se mali preprosti ljudje ozavestimo, in se vrnemo k blagovni menjavi dobrin in storitev. Kot to že počnejo neke skupine na zahodu (Glej odlični Weirov film Priča). Jankovic, Mercator, Lek, Krka, Petrol... pa naj se drkajo med seboj, če jim trži več ne bo uspevalo.

KAJ IMA ŽUPANJA SKUPNEGA S PRIMORSKIM UTRIPOM?

V piranski občini izhajata kar dva časopisa: Portorožan in Primorski utrip (PU), kar je za demokracijo in intelektualno življenje tukajšnjih ljudi nedvomno spodbudno. Medtem ko Portorožana izdaja KS Portorož, v širšem smislu Občina Piran, pa je PU v celoti last družine Franca Kranjca, torej privatni časopis. Vendar je takšno stanje zgolj navidezno. PU je namreč po vsebini veliko bolj občinski - oziroma še več, je pravzaprav »županjin časopis« - kot pa zasebni časopis.

Uredniška politika PU je izrazito usmerjena v spremljanje dejavnosti piranske županje, gospe **Vojke Štular**, kar je na nek način gotovo pozitivno. Zadeva pa postane vprašljiva, ko se množica informacij o njej, njenem delovanju in nehanju po eni strani sprevrže v nekritično in čezmerno malikovanje nje same, po drugi strani pa v kritiziranje ter smešenje tistih, ki so do občinske politike kritični in si to upajo tudi javno povedati. Lep primer takšnega ravnanja je komentirano poročilo o javni obravnavi prostorskih dokumentov za območje **Portoroža**, ki je bila 9. avgusta v **Avditoriju**, objavljeno v zadnji številki PU, v katerem se novinar trudi predvsem osmešiti kritične udeležence razprave in Svet KS Portorož, ki so angažirano, z državjansko zavestjo ter pogumom javno povedali svoje pripombe in pomisleke na predlagane prostorske posege v kraju. Takšno pisanje seveda ni naključno, saj je PU dejansko hlapec piranske županje in njene politike.

Vsaka številka PU, odkar je na oblasti, pa tudi že prej, ko se je začela zanjo potegovati, glorificira županjo, tako da objavlja množico njenih fotografij in člankov o njej, ki so brez izjeme pozitivni, včasih celo bombastično hvalisavi (v stilu »imela je izjemno briljanten nagovor«) ali očitno ritolizniški (podpis k njeni fotografiji, na kateri je z **Jano Tolja** in **Mišo Molk** »Najlepša med najlepšimi«) ipd. Da ne bi ostali zgolj pri besedah in da bi naše trditve podkrepili z dejstvi, smo se lotili listanja zadnjih letnikov PU in sestavili zgovorno statistiko: v letu 2000 je bilo izdanih 12 števil PU, ki je na skupno 164-ih straneh objavil 55 slik naše županje **Vojke Štular**, v letu 2001 je prav tako izšlo 12 števil PU, ki je na svojih 152 straneh objavil 55 županjininih fotografij, podobno je bilo v dvanajstih številkah PU v letu 2002, kjer smo na 160 straneh našli 52 slik naše županje, v lanskem letu je bilo spet 12 števil PU, na 160 straneh pa je bila županja **Vojka Štular** ovekovečena »le« triinštiridesetkrat. Toda »manjko« sta popravili dve številki občinskega **Svetilnika** s tremi županjinimi fotografijami, priloženi PU.

Torej: gledano povprečno se na vsaki tretji strani PU pojavi županjina podoba, običajno pa še stenografsko poročilo o njenih županjskih aktivnostih.

Vsak medij naj bi načeloma služil informiranju javnosti, širjenju različnih mnenj in - kontroli oblasti. PU pa namesto javnosti, servilno

služi piranski županji. To je seveda nekorektno do vseh drugih političnih strank in politikov v občini Piran, ki niti po naključju ne morejo sanjati o tovrstni medijski pozornosti in so zaradi tega že v osnovi bistveno prikrajšani, da bi se lahko z županjo in njenimi spustili v enakopravno politično tekmo. Piranska županja in njena stranka, ZLSD, imata v PU permanentno, neskrupolozno brezplačno politično propagando.

Seveda pa takšno stenografsko novinarstvo, kakršnega prakticira PU, ni zastoj. Županja se je nedvomno velikodušno oddolžila g. Kranjcu za tako neprikrito agitpropovstvo.

Občina Piran tako PU izdatno financira in sicer je v letu 2002 na tekoči račun PU izplačala 3.267.973,00 Sit, v letu 2003 pa 2.548.253,00 Sit. Pri Portorožanu si še sanjati ne bi upali o tolikšni županjini velikodušnosti, pa čeprav je Portorožan po formalni plati v javni lasti - v ožjem smislu v lasti KS Portorož, v širšem smislu pa tudi občine Piran, medtem ko je PU zasebna last Kranjčeve družine, kar pa tistih, ki jih moti družbeno kritični duh Portorožana, niti od daleč ne moti.

Čeprav se je v letih 2002 in 2003 v Portorožanu denimo zvrstilo okoli 80 različnih sodelavcev, medtem ko v PU piše skoraj izključno družina **Franca Kranjca**, brez zunanjih sodelavcev in brez uredništva, pa nekateri, predvsem iz županjininih krogov, zgolj Portorožanu očitajo pristranskost, zaprtost in podobne floskule. Ironija je še večja ob naslednjih primerjavah: Portorožan je v letu 2003 prinesel KS Portorož, ki je del občinskega proračuna, cca 2.000.000,00 Sit presežnih sredstev in je bil verjetno edini proračunski porabnik s takim prispevkom! Portorožan je brezplačen časopis, medtem ko se PU prodaja, toda »budnih kritičnih umov«, ki z okostenelo partijsko logiko s smetišča zgodovine tipa »mi že vemo, da je nekdo, neki interes zadaj, a ga bomo že zbrskali na plan«, vsa našeta dejstva seveda ne bodo nikoli premotila, oni bodo še naprej v zasedi motrili Portorožanovo pisanje. Oni že vedo, kateri je pravi časopis (beri: na liniji, njihov oziroma njihove ljubljene županje časopis).

Sredstva, ki jih pridobiva PU od občine Piran predstavljajo dobro tretjino vseh sredstev, ki jih PU sicer zasluži. Takšno novinarstvo seveda ni več novinarstvo, pač pa navadna agitacija in propaganda, če uporabimo nekoliko arhaične

kategorije predvsem iz zgodovine 20. stoletja. Časopis nima več funkcije informiranja javnosti, pač pa kontroliranja. Zdi se, da so celo reklamni letaki za različne hipermarkete zanimivejši za branje, predvsem pa verodostojnejši.

Zanimivo pa je, da o tej sramotni kravji kupčiji med PU in županjo, nerazumljivo zakaj, kot bi bile prestrašene, molčijo občinske politične stranke, čeprav se nekateri lokalni politiki nad takšno politično diskriminacijo, kakršno si privoščijo piranska županja, neuračno glasno pritožujejo. Piranska županja pa ob tem nekako pozablja, da je občinski proračun denar vseh piranskih občanov, torej javna lastnina, in da v občini Piran ne živijo samo privrženci ZLSD, zato bi bilo pošteno, da se denarna sredstva za razvoj svobode tiska in demokracije namenijo tudi Portorožanu in ne samo družini Kranjc!

Marko Zorman

Zgovorni neodgovori z Občine Piran

Po našem vztrajanju, da od gospe **Jernejke Segulin**, ki na Občini Piran skrbi za stike z javnostjo, vendarle dobimo odgovore na nekaj vprašanj v zvezi s časopisom **Primorski utrip** in občinskim listom **Svetilnik** (pozorni bralci se boste morda spomnili, da smo vprašanja, potem ko nanje od lanskega decembra nismo dobili odgovorov, ponovno javno zastavili v juljski številki Portorožana, ki je po več kot polletni prekinitvi začel ponovno izhajati), smo od nje prejeli zgolj fragmentarni odgovor, v katerem so bili najzanimivejši podatki o višini finančnih sredstev, ki jih je piranska občina v zadnjih dveh letih plačala Primorskemu utripu (v letu 2002 3.267.973,00 Sit, v lanskem pa 2.548.253,00 Sit). »Pozabila« pa je odgovoriti na še niz vprašanj, ki so ji bila javno zastavljena, kot so denimo: *na kakšni pravni podlagi se je županja, gospa Vojka Štular, odločila, da bo občinski Svetilnik izhajal kot priloga prav v Primorskem utripu*, ali je o vsebinski zasnovi **Svetilnika** kdaj razpravljala svet občine Piran, ali je **Svetilnik** regularno vpisan v *razvid medijev ali pa izhaja nelegalno*,... Občinska služba za stike z javnostjo je pri odgovarjanju na naša vprašanja spet na polni črti zatajila! Preprosto nanje - rekli bi simptomatično - ni odgovorila. Kar pa je po našem mnenju daleč najbolj zgovoren odgovor!

Piran, srednjeveški lepotec

V piranski osnovni šoli je junija predaval arhitekt Janko Rožič, član društva Slovenija Naša, civilne iniciative na področju zaščite okolja pred gradbenimi posegi. Prizadeva se za svobodo arhitekture, za spoštovanje arhitekture kot umetnosti. Nasprotuje podrejanju arhitekture drugim ciljem, predvsem proti vdinjanju arhitekture kapitalu, bori se proti neodgovornim arhitektom in tistim, ki jim omogočajo, da njihove nezrele načrte uresničujejo.

Piran je osvetlil na poseben način. Razkril je, kako so stari arhitekti tehtno gradili, kako so pri tem sledili naravni legi in rastlinju. Videli smo linijo, ki sledi robu pomola, se nadaljuje po hišah, se vzpne na zvonik in izgine na nebu. Pa linijo, ki povezuje stolp mestnega obzidja z vitko cipreso, linijo, ki teče po nabrežju in se dvigne na svetilnik na **Punti**... Opozoril nas je na nove zgradbe, ki te stare linije grobo prekinajo in sesujejo tisočletno tradicijo.

Skupaj z obiskovalci je razmišljal o **Tartinijem trgu**. Kako bi bilo najlepše, ko bi bil na tem mestu spet mandrač. **Boris Podreca** trdi, da je z gladko ploskvijo želel spomniti na morskogladino, a ne vemo, zakaj jo je izbočil, namesto da bi jo poglobil. Ploskev je prekrila stopničko okoli Tartinija in s tem zrušila skladnost, še huje, arhitekt je izkazal nespoštljiv odnos do kiparja. Italijani pravijo: "*La donna elegante passa inosservata*". Poseg **Podreca** je viden, na trg se je podpisal prav na debelo.

Koliko slabih gradbenih posegov, ki so jih zakrivali arhitekti, je odobrilo spomeniško varstvo in dopustila oblast. Upravičeno je zgražanje izseljenih Pirančanov, ki prihajajo s svoj rojstni kraj in si ogledujejo vandalizem. In narobe je, da molčimo. Ali ne vidimo, ne razumemo, ali ne upamo povedati. Ali pa naltetimo na gluha ušesa. Vsega po malem.

Piran ima mestnega arhitekta. To naj bi bila oseba, brez katere se ne bi smelo v mestu graditi, in ki bi moral za svoj pristanek osebno odgovarjati. Biti bi moral izkušen in priznan arhitekt, z vrsto uresničenih projektov, vrednih občudovanja, človek svobodnega duha in močne volje. V Piranu je mestna arhitektka

Majda Skrinar.

Janko Rožič je primerjal arhitekturo z glasbo. Vsem je jasno, da nismo vsi glasbeniki, da je dobra skladba sad nadarjenosti in vaj. Pa je glasba tako minljiva: ob njej tako kratko uživamo in ko izzveni, kmalu pozabimo nanjo. Arhitektura pa stoji, trdno in dolgo časa. Ne razumemo, da se na arhitekturo ne spoznamo vsi. Tudi taki s svežo diplomom v roki niso še niso zreli za javno naročilo.

Danes je gradnja vkleščena v tesno objeto skupino arhitektov, denarnih in političnih

mogotcev. Svobodni arhitekt, ki ne pristane na kupčijo, v kateri bi moral zatajiti svoja načela in principe, izpade iz igre. Njegovo znanje ne šteje. Še huje, tak arhitekt mora molčati.

Čas je, da se družba zbudi. Da razklene krčeviti objem, ki duši in vleče navzdol vso družbo. Naj sledi arhitekt svojim načelom, politik svojim in podjetnik svojim! Tako suvereni vsak na svojem področju bojo bolj uspešni in bolj zadovoljni, odnos med njimi pa bolj enakopraven.

Zdravo ravnovesje lahko vzpostavi civilna iniciativa. Vtakniti se mora v vse, kar se dogaja v skupnosti. **Napoleon** je rekel: "*Politika je prerisna stvar, da bi jo prepustil politikom.*" Med udeleženci predavanja se je oglašila gostja iz Ljubljane: "*Zame je Piran tako lep, da več kot nekaj dni v njem ne zdržim.*" To strahospoštovanje je prevzelo vse prisotne.

Janko Rožič je obiskovalce spodbudil: "*Naj vas lepota Pirana raje spodbudi k občudovanju, odkrivanju, kritičnemu presojanju novih posegov, k sodelovanju pri sprejemanju načrtov in nadziranju gradbišč! Poiščite si zaveznike pri strokovnjakih ne le v Piranu, tudi po Sloveniji in čez meje. Saj je Piran skupen zaklad! Vi le živite v njem in nosite večjo odgovornost zanj!*"

Nada Kozina

Plesna skupina ANDREA

Vabi velike in male ljubitelje plesa k vpisu v raznovrstne plesne tečaje.

VPIS bo potekal 14. in 15. septembra od 18.00 do 20.00 ure v večnamenski dvorani KS LUCIJA - nad pošto

Vijudno vabljeni!

Cena dvomesečnega tečaja za odrasle je 9.000 SIT.

Popusti za študente, dijake in upokojence!

INFORMACIJE:

Andrea: 041/761-410 E-mail: andrea.dolanc@siol.net

na Prešernovem nabrežju
v Piranu
Tel.: 05/674-71-01,
674-71-02, 674-71-22,
Fax: 05/674-71-00

Restavracija Pavel Piran sodi med redka gostišča, v katera se radi vračajo mnogi gostje. Slovijo po izredno dobro pripravljenih darovih morja. Sicer pa vam iz bogate mednarodne kuhinje ponujajo: ribe, rakovice, jastoge, raroge, školjke, škampov cocktail, ribjo rižoto, tartufe, livadski biftek, specialitete na žaru. Odlična odprta in buteljčna vina.

Za obisk se priporočajo.

Šagra ob svetem Roku

Ena od desetih piranskih cerkva sv. Rok stoji na Trgu bratstva oz. na Rokovem trgu, kot ga imenujemo po starem. Šagro je organiziralo društvo "Anbot". Že dolgo ni bilo na trgu tako lepo in tako domače: v množici veselih ljudi je bilo veliko starih domačinov, ki jih ob drugih bolj hrupnih prireditvah ne vidimo, slišimo pa njihovo negotovanje.

Cerkev so obnovljali dve leti. Sodelovali so številni gradbeniki, mizarji in drugi obrtniki, ki so obnovili pročelje in streho, zamenjali okna in uredili notranjost. Poslikavo je obnovila slikarka in restavratorka **Mira Ličen Krmpotič** iz Pirana, obnova je stala 15 milijonov SIT,

od tega je dalo pol kulturno ministrstvo, drugo je zbrala piranska župnija. Cerkev **Sv. Roka** bo edina med desetimi piranskimi cerkvami povsem odprta in si jo bo moč ogledati vse dni v letu.

Člani društva **Anbot** bi bili zelo veseli, ko bi na trg spet stala pipa, ki so jo pred leti odstranili gradbinci, ko so obnovljali trg.

Najbrž leži na odlagališču Rižanskega vodovoda v Čepkih. Anbotovci in vsi Pirančani si želijo, da bi 16. avgusta prihodnjega leta iz te pipe spet pritekla voda in da bi se trg spet imenoval po sv. Roku.

Piranski sv. Rok privabil tudi Gorenjce

Priljubljeni ljudski svetnik sv. Rok, kateremu je posvečeno mnogo cerkva po vsej slovenski deželi, je tokrat na svoj praznik 16. avgusta privabil v naš biser slovenske obale številne goste, tudi z Gorenjske.

V Družini sva prebrala, da piransko društvo ljubiteljev kulturne in naravne dediščine ANBOT vabi na praznovanje sv. Roka v njegovi na novo obnovljeni cerkvi sredi staro-mestnega jedra. Z ženo sva se odločila za versko-kulturni izlet v Istro in se udeležila blagoslovitve obnovljene cerkve.

Koprski škof mons. Metod Pirih je nas goste v prepolni cerkvi in zunaj nje vzpodbudil pri mašni pridigi k dejavni ljubezni do bližnjih po zgledu sv. Roka. Po končani maši, ko smo zapuščali cerkev, so prijazne in gostoljubne meščanke postregle z domačim pecivom. Na trgu pred cerkvijo pa je društvo ANBOT pripravilo domačo in prijetno istrsko veselico, ki je kmalu povezala domačine, goste in naključne obiskovalce v občuteno skupnost. Tej družbi, ki jo je povezovala iskrenost, vzajemna naklonjenost in spoštovanje, sta se pridružila

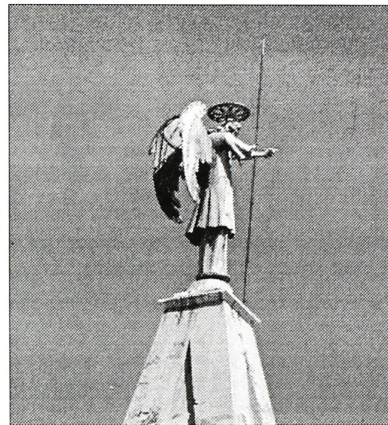
Dobrodelni koncert Piranski angel

Sredi avgusta je društvo Prijatelji zakladov sv. Jurija iz Pirana priredilo dobrodelni koncert za obnovo župnijske cerkve sv. Jurija v Piranu. Na pomoč so jim priskočili številni Pirančani, med njimi Dušan Mrdakovič in Polona Senčar iz turistične agencije Maona. Nastopili so Tijuana Križman, Big Band Braca Doblekarja, Anika Horvat, Janez Bončina Benč, Tulio Furlanič, Saša Pavček in Marshall Marinšek. Prireditev je režiral Gregor Tozon, povezovala pa Zora Mužinič. Vsi so se odpovedali honorarju. Slikar Zmag Modic je med koncertom ustvaril tri slike, ki so bile prodane na javni dražbi.

Po koncertu so se nastopajoči in organizatorji zbrali v Maoninem klubu v Fiesi. Zorko Bajc je v imenu društva Prijatelji zakladov sv. Jurija v zahvalo za sodelovanje podaril sodelujočim svečnike, ki jih je izdelala Mira Ličen - Krmpotič iz kovinskih nastavkov starih svečnikov in umetelno obdelanega stekla.

Društvo je na vabilu za koncert zapisalo željo, da bi vsi postali prijatelji sv. Jurija in mesta v katerem živimo, da bi našemu angelu vrnilo princeso - cerkev sv. Jurija - v novi preobleki, dostojno nam in obiskovalcem našega mesta.

Prenova župnijske cerkve se je začela leta 1990, obnovljeno je bilo ostrešje, zunanji ometi, restavrirano kamnito pročelje, restavriranih 16 likovnih del, urejen župnijski muzej z lapidarijem in arheološko jamo. Zaradi statične sanacije cerkvenih zidov in notranjega ometa je cerkev že dve leti zaprta. Kljub dotacijam **Ministrstva RS za kulturo, Občine Piran in Župnije Piran** rekonstrukcijska dela potekajo prepočasi. Grozi nam večletno zaprtje cerkve, ki je osrednji spomenik sakralne arhitekture v Piranu in si ga vsako leto ogleda na deset tisoče domačih in tujih obiskovalcev.

Društvo »Prijatelji zakladov sv. Jurija« si prizadeva pospešiti potek obnovitvenih del in kulturnemu spomeniku čim prej vrniti prvotni sijaj ter ga odpreti za obiskovalce in usposobiti za njegov prvotni namen.

Predračunska vrednost obnovitvenih del notranjosti znaša 118 mio Sit (500.000 Euro). Za leto 2004 je **Ministrstvo za kulturo** obljubilo 12 mio Sit pod pogojem, da enako vsoto prispevata **Občina Piran** in **Župnija Piran**. Obljubljene prispevek **Občine Piran** je 6 mio Sit, **Župnija** si prizadeva zbrati ostalih 6 mio Sit.

tudi g. župnik Zorko in gospa županja Vojka Štular.

Ko sem opazoval delo organizatorjev, kako so sproščeno skrbeli za nemoten potek celotnega praznovanja, sem začutil duha predanosti in požrtvovalnosti, ki se je razlil na vse navzoče. Pomisli sem, res, kjer sta nepreračunljiva dobroti in iskreno veselje, samo tam se rodi pravo prijateljstvo, ki trajno živi in deluje. Pristrčno veselje s petjem in plesom je trajalo vse do polnoči, ko smo se zadovoljni in obogateni vračali na svoje domove.

Nace Potočnik, Bled

Udeležba dijakov Srednje pomorske šole Portorož na Eurnautu 2004

Dijaki pomorske šole so se julija udeležili poletnega kampusa evropske mladine Eurnaut na Nizozemskem. Cilj programa, ki je bil lansko leto nagrajen kot najboljši mladinski projekt EU, je predvsem povezovanje evropske mladine, spoznavanje različnih kultur, aktivna raba angleškega jezika ter kot srčika razne športne in druge aktivnosti povezane z morjem. Letos se je srečanja udeležilo petdeset mladih iz sedmih evropskih držav.

»V dvanajstih dneh smo si s križarjenjem in veslanjem po kanalih, z avtobusnimi vožnjami in kolesarjenjem ogledali severno zahodno Nizozemsko, od otoka Texel pa do mesta Delft nad Rotterdamom. Dva dneva v Amsterdamu sta bila na splošno veselje vseh obarvana s sezonskimi popusti in muzejskimi ogledi. Mesto Alkmaar na severu pa se nam je prikupilo po svoji lepoti in velikem številu nizkih mostov nad kanali.« je zapisal dijak **Danijel Germek**.

Nizozemski kadeti so na koncu izrazili željo, da bi podoben projekt organizirali v Sloveniji.

Sprijazniti se moramo z neogibno nepopolnostjo našega bivanja.

(Alain de Botton: Utehe filozofije)

Kaj je človek? Posoda, ki se razbije ob najmanjšem treslaju, ob najmanjšem udarcu.

(Seneka)

Umrla je
Milena Ogrin

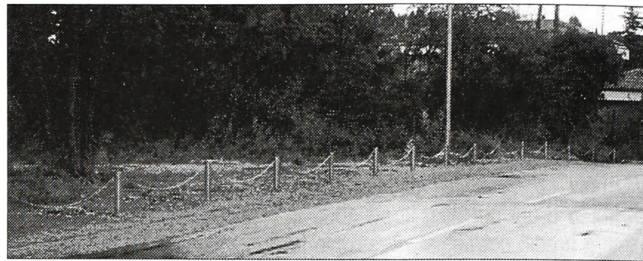
s Prečne poti 11 v Portorožu
Prizadevno turistično delavko bomo ohranili v lepem spominu.

Svojcem izražamo iskreno sožalje.

Sporočilo društva Obzorje Piran:

* Nobenih starih, dobrih časov ni, saj pozitivne občutke mladosti lahko v zavest priključimo z ezoteričnimi tehnikami tukaj in sedaj.

Količkomanija

Občini Piran je letos vendarle uspelo slavnostno odpreti garažno hišo pri piranskem pokopališču in jo nekako usposobiti za vozila (seveda veliko kasneje kot je bilo napovedano na začetku gradnje, a kdo bi si s takšnimi podrobnostmi kvaril veselje ob pompozni otvoritvi). In potem je bilo treba voznike prepričati, da bi svoje jeklene konjičke v njej tudi parkirali: najprej s korenčkom (zastoj parkiranje), ki pa mnogim ni šel najbolje v slast in so jo raje ubrali po starem, s parkiranjem ob cesti. Pa so se potem vrli občinski prometni strategji poslužili bolj premetenih prijemov. Lotili so se količkanja. Začeli so pri belokriškem transformatorju, kjer je vzniknil niz količkov, povezanih z visečo verigo, nemi stražarji, ki voznikom, tudi turistom, preprečujejo, da bi se ustavili ob cesti, si morebiti odpočili, pogledali v slikovito dolino ali po morski sinjini (seveda bi bilo treba še prej nekoliko počistiti gosto zaraslo rastje, ki zdaj zastira pogled). »Kakšno počivanje neki? Nak, ne boste nas pre-tentali«, so rekli vrli strategji, »vi bi tam enostavno parkirali!« In tako so nadaljevali s količkanjem pločnika na **Arzah**, pa križišča pri pokopališču, količki so zrasli ob zgornjem robu cestišča za Fieso in najbrž jih imajo nekateri tudi v glavah (le koliko neki stanejo vsi ti jekleni količki - pa kaj bi se obremenjevali s takšnim vulgarnim detajlom, ko gre za občinski red in premeteni izum, kako voznike spraviti v garažo!).

(L.S.Z.)

Portoroški NSK ali nova portoroška umetnost

Ko smo naleteli na ta škatlasti objekt pod oljčnim gajem hotela Metropol, ob dostopu v garažno hišo, smo najprej skoraj nezavedno pomislili: »Kateri tepec je sem pripeljal to grdo reč?« Potem smo pomislili, da ima morda kakšno funkcijo (ugotovili smo, da nobene, razen da kazi videz zelenice in oljčnika v ozadju). No, najbrž bi nam kdo hotel razsvetliti pamet, da je to vendar domiselna reklama za neko znamke vode, toda nam se zdi preprosto samo grd zabojnik, ki utegne za vodo tistega proizvajalca imeti celo antireklamni učinek (če bi iz škatle voda tudi zares pritekla, bi morda celo imela kakšen smisel, da stoji tam, tako pa...). In potem se spontano rodi še ena misel: »Le kdo je to nesmiselno zadevo dovolil postaviti na zelenico?«

L.S.Z.

Slalom po portoroških pločnikih

Gostinski lokali v središču Portoroža iz leta v leto bolj in bolj – predvsem na račun pločnikov - širijo zunanje površine z gostinskimi mizami in stoli. Toda pločniki naj bi bili – nenazadnje – namenjeni pešcem, ki se zdaj med hojo po Portorožu, denimo, enkrat spotaknejo ob kakšno grbo na asfaltu, posledico razraščanja korenin borovcev, drugič jih dohiti kateri od mnogih kotalkarjev ali celo kolesarjev (o kakšni posebni stezi zanje lahko namreč samo sanjamo), da presenečeni odskočijo, potem naletijo na z vsemi mogočimi ograjami, plotovi, cvetličnimi lonci in še čim ograjene gostinske »terase«. Restavracija Riva pa je letošnje poletje, poleg dosedanje železne ograje, pešcem postavila še dve novi fizični oviri – napela je vrvi in postavila cvetlične lonce (kaj ko bi napela kar bodečo žico, da se radikalno otrese nezaželenih gostov?!, sicer pa se jih otresa že s tem, da ob pol enajstih zvečer ne streže več hrane, čeprav se je oklicala za restavracijo in pizzerijo.) Tako so se zdaj pešci prisiljeni prebijati po nekakšnem asfaltnem koridorju, stisnjeni med avtomobilsko pločevino na eni in železno ograjo na drugi strani. Pa recite, da sprehajanje po portoroški »promenadi« ni užitek!

L.S.Z.

Tržna inšpekcija ne deluje

Odgovorni zatrjujejo, da je letos manj pritožb glede nočnega hrupa v Portorožu. To naj bi bil plod večletnega trdega dela pristojnih služb in urejanja razmer na glavni plaži, ki je po tej plati najbolj kritična. S tako razlago se ne strinjajo spodnji Šentjančani. Bučna glasba s portoroških plaž, jim še prevečkrat kali spanec. Krajani s Šentjan nas je opozoril, da pristojne službe v piranski občini ne premorejo merilca za hrup, s katerim bi lahko kršiteljem dokazali, da hrup presega dovoljeno mejo. Ogrevajo se celo za nakup merilca v lastni režiji. Da merilca dejansko ni, nam je potrdil predstojnik urada za redarstvo Andrej Furlan. Zatrnil pa je, da merilec ni rešitev, red bi vzpostavilo šele normalno delovanje poklicanih, od policije, tržne inšpekcije (zlasti njih) do sodnika za prekrške, ki bi morali bolj učinkovito sankcionirati kršitelje.

A.Ž.

Slaščičarna dobrih slaščic

MIGNON

v Portorožu

in pekarna z butikom slaščic

v Luciji

vas pričakujeta s svojimi
izbranimi slaščicami in
številnimi okusi sladoleda.

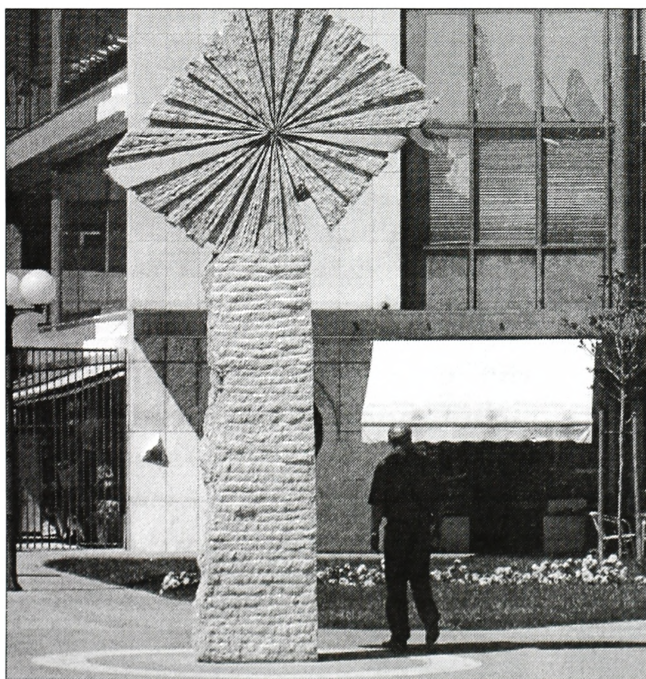

Ogrožena Forma viva!

V Krajevni skupnosti Lucija, sem, zaprepaščen nad načrti, ki so bili obenem zelo malomarni predstavljeni, v knjigo pripomb zapisal: "Katastrofa! Manjka samo še preselitev *FORMA VIVE*, ki se je borila za ohranitev zelene Seče, nujne vedute betonskega Portoroža. Sramota!" Ko smo pred 43. leti začeli z delom na mednarodnem simpoziju kiparjev na Seči, smo se zavedali, da nam bodo vsakoletne akcije in galerija na prostem pomagale ohraniti dragoceni naravni ambient, ki so mu že takrat grozile hotelske pozidave. Polotok Seča nudi najdragocenejši pogled iz tesno pozidanega kompleksa hotelov Portoroža, zato je popolnoma nerazumljiv predlog, ki bi zastrl ta pogled z marino in hotelsko pozidavo. Predloženi načrt tudi ne upošteva spomeniško varstvenih določil (kaj delata Zavoda za varstvo kulturne dediščine in varstva narave?) in kljub večkratnim uradnim ugotovitvam v preteklosti, da je prostor v piranski občini že prezasičen, želi dodatno večati kapacitete, ki so večina leta nezasedene. Tako zasnovan prostor, ki ga s pravo gradbeno histerijo pomagajo razvrednotiti tudi Hrvati na Savudriji, bo dokončno izničil ohranjene vrednosti zgodovinskega Pirana, spomenika prve kategorije in povsem zatrpal Portorož. Nove marine, ki bodo dodatno zasvinjale te male kopalne plitvine, pomenijo konec morskega kopaljšča. Forma viva, ki je s svojimi kamnitimi skulpturami imela namen kultivirati to mediteransko parkovno turistično področje, s tem izgublja svoj prostor, kjer bi lahko še naprej izpolnjevala svoje kulturno poslanstvo.

Janez Lenassi

Sončev park

Ni res, da pri Portorožanu samo kritiziramo. Če se nam zdi kaj dobro, tudi pohvalimo, kakor recimo vzorno urejeni park v okrilju trgovsko poslovnega centra v Luciji z veličastno skulpturo. Mi smo ga krstili kar za Sončev park, bralce in bralke pa vabimo, da nam pošljejo svoje predloge, kako bi ga poimenovali.

Nova maša Mira Mariniča

V nedejo, 18. julija, je imel v lucijski cerkvi ponovitev nove maše Miro Marinič, ki je bil lansko leto v pastoralni praksi v Luciji. Marinič je novo mašo pel teden dni prej v rodni Biljani v Goriških Brdih. Tako kot biljanska je bila tudi lucijska cerkev pretesna za vse, ki so želeli spremljati bogoslužje 34-letnega novomašnika. Trenutno je na pastoralni praksi v Luciji novi diakon Alan Tedeško, doma iz okolice Bertokov, ki bo novo mašo pel naslednje leto.

A.Ž.

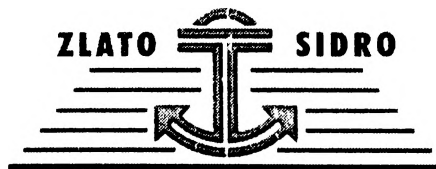
Nova klančina za zgled

Trije invalidi na vozičkih s ceste Obala v Luciji, so zelo hvaležni lucijskemu trgovcu, ki je omogočil ureditev klančine (rampe) na pločniku nasproti TPC.

Povedali so, da je večina klančin v Luciji neprimernih za vožnjo z vozičkom in da je najnovjša lahko za zgled, kako naj bi jih v bodoče urejali.

ZLATO SIDRO

Pizzerija Zlato sidro
Obala 111 Lucija

Odprta vsak dan od 11. do 23. ure

Se priporoča s pestro izbiro pic
in drugih jedi.

Potem, ko hrvaška država slovenskemu državljanu **Jošku Jorasu** ni dovolila prevoza lesa do njegovega doma - iz Slovenije v Slovenijo - je **Joras** iz protesta lastnoročno blokiral mejni prehod v Sečovljah, s čemer je v spravi v dveurni obup in besno bentenje na meji čakajoče, po večini turiste, ki so se očitno prav takrat, ob nepravem času znašli na nepravem mestu. Marsikdo se je seveda zgražal nad **Jorasevim** ravnanjem, saj se je postavil v kožo od poti utrujenih, pregrelih, vsega naveličanih v koloni zaustavljenih ljudi, ki se jih **Joras** in njegova pravica prav nič ne tičeta. K obsojanju **Jorasevega** ravnanja se je seveda zatekel tudi osrednji slovenski dnevnik **Delo** (**Joška Jorasa** je tako rekoč oklical za neprištevne, njegov protest pa okvalificiral kot kršenje pravic na meji čakajočih, za razliko denimo od novinarja **Jožeta Možine**, ki je v **Odmevih** slovenske nacionalne televizije poskušal analizirati, kaj vse je našega soobčana in sodržavljana pripeljalo, da ni našel drugega izhoda, kot da se je poslužil tako drastičnega sredstva, kot je protestno zaprtje mejnega prehoda.) In kaj je v vseh teh letih, odkar je v Sečovljah zrastel mejni prehod, naredila država Slovenija, da bi se življenje njenih državljanov na zaenkrat »nikogaršnji« zemlji odvijalo kolikor toliko znosno in nekonfliktno z uradnimi organi sosednje države, nečlanice Evropske unije? Državi Sloveniji ne moremo seveda zameriti, ker ostaja mejno vprašanje s sosednjo Hrvaško še naprej odprto, kajti za dosego sporazuma se pač morata strinjati obe strani, upravičeno pa ji lahko očitamo, da vse doslej ni znala ali ni bila sposobna poskrbeti za

Marko Zorman

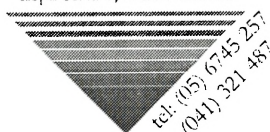
Da sodi občina Piran v območje, kjer se uradno enakovredno uporabljata dva jezika, slovenski in italijanski, vemo. Da je z doslednim vztrajanjem pri prevajanju česarkoli javno izpostavljenega - denimo reklamnih sloganov na mega reklamah, posebej tistih, ki slonijo na besedni igri, dvoumnosti ali aluziji - dobimo včasih naravnost groteskne prevode, vemo (sicer pa ne vemo, v čem bi bili naši italijanski sokrajanji prikrajšani, če ne bi prevajali abotnih, pogosto slaboumnih reklamnih parol, kot je recimo tista, že dolgo razpita, s fotografijo ritk, ki da ima vsaka »svoj faktor«?!?). Na absurdne prevode pa žal ne naletimo samo pri reklamah, najdemo jih tudi na čisto uradnih, resnih napisih, kot je ta na naši fotografiji, kjer nas italijanski prevod na kažipotu skuša prepričati, da cesta vodi v Fiezo. Tako namreč Fieso prebereš z enim s-jem in če si vsaj kolikor toliko večš italijanskega pravopisa.

L.S.Z.

Kozmetika Jana Novak s.p.

Lepa cesta 1, 6320 Portorož

Nega in ultrazvočna terapija obraza

Nega telesa

Ultrazvok in vakum terapija telesa

Elektro stimulacija obraza in telesa

Depilacija

Manikura

Pedikura

Refleksna masaža

Tui-na masaža

Solarij

Infrardeča savna

CRUISE & FERRY CENTER

TURISTIČNA AGENCIJA

Specialisti za križarjenja in vse vrste prevozov: Trajektni, letalski in železniški. Počitnice in hoteli po vsem svetu.

Ekskluzivno zastopamo naslednje družbe:

Costa Crociere, MSC Crociere, Louis Cruises, Royal Caribbean & Celebrity Cruises, Carnival, Princess, Cunard, Minoan Lines, Superfast & BSF, G&A, Anek, GNV, Corsica & Sardinia Ferries, Moby Lines, Jadrolinija, Tirrenia, SNAV, SEM, P&O, Viking, Trenitalia, Britrail, Amtrak, Finnrail, ...

Cruise & Ferry Center, Obrtna cona - Liminjanska 94b, Lucija
Pričakujemo vas od 10.00 - 18.00 ure.

Pokličite: (05) 67 10 777

www.cruise-ferry-center.com

Dnevi evropske kulturne dediščine

V okviru mednarodnega projekta, ki poteka vsako leto po različnih krajih v prvih jesenskih dneh, pripravlja društvo kulturne in naravne dediščine ANBOT iz Pirana zanimiv program: teden odprtih vrat društva, program SKUPAJ OBNOVIMO NAŠE ŠKURE in BOLŠJI SEJEM. Boljši sejem bo potekal na piranskih ulicah. Na njem bo sodelovalo, množica oseb, društev in ustanov. Preletimo na hitro najbolj mikavno ponudbo. Videli bomo, kaj se skriva v skrinjah naših non, jedli sardele v marinadi, okušali različne oljke in zeliščne napitke, se učili izdelati nakit iz školjk, ljudsko glasbilo nunalco, si natisnili grafiko na stari preši, poslušali peti piranske pevce, **Rudija Bučarja**, glasbo is stare lajne, igranje na harmonij in mandoline, gledali pandolo pa lutkovne in gledališke igre, ljudski ples in samostrelce z Raba, na ogled bodo stare piranske listine, krstna knjiga, v katero je vpisan **Giuseppe Tartini**, stare razglednice, potapljaški skafandri, gasilsko vozilo, v mandraču bodo privezane stare barke, gledali bomo, kako se plete košare in igra moro cantato, zvedeli, kako so svatovali stari Istrani in še in še.

N.K.

Program dnevov slovenske kulturne dediščine s tematskim naslovom PIRANSKA PODSTREŠJA PRIPOVEDUJEJO:

☆ Piran, od 21. do 25. septembra 2004, Rokov trg, Župančičeva ulica, park pred Pečaričevo galerijo, Tartinijev trg

☆ Teden odprtih vrat društva ANBOT, od 21. do 24. septembra od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure

☆ Skupaj obnovimo naše »škure«: Prvim trem stanovalcem Župančičeve ulice bo društvo Anbot pomagalo obnoviti polkna.

☆ Mednarodni boljši sejem: 25. september od 9. do 13. ure Starinarji iz Pirana se predstavijo in povabijo svoje stanovske kolege.

Piranski ex-tempore devetintridesetič

Obalne galerije Piran prirejajo tradicionalni, 39. mednarodni likovni Ex-tempore Piran. V zadnjih letih postaja ta slikarski zbor skupaj s svojimi spremljajočimi dogodki vse pomembnejša kulturno-turistična atrakcija Pirana ob zaključku turistične sezone. Nagradni sklad letošnjega Ex-tempora znaša 5,5 milijona tolarjev, skupno pa bo podeljno 37 nagrad. Grand Prix za slikarstvo znaša 350.000 tolarjev, velike odkupne po 190.000 tolarjev, odkupne po 150.000 tolarjev, nagrada za najboljši akvarel 120.000 tolarjev. Grand Prix za keramiko znaša 200.000 tolarjev, odkupni nagradi po 100.000 tolarjev. Na slikarskem ex-temporu letos prvič podeljujejo nagrado za najboljšo delo avtorja, starega do 35. let, na keramičnem pa nagrado za najbolj izvorno delo (v obliki samostojne razstave v Obalnih galerijah). Člani mednarodne strokovne žirije za slikarstvo so: Ervin Dubrovič (CRO), Branko Lenart (A), Enzo Santese (I), Janez Mesesnel, Nives Marvin ter Toni Biloslav (SLO); člani strokovne žirije za keramiko so: Valerio Deho (I), Sava Stepanov (Srbija in Črna gora) ter iz Slovenije Ljubica Zgonec Zorko in Tatjana Sirk. Prireditev bo spremljal bogat kulturni program. Podelitev nagrad in slavnostno odprtje razstav je v soboto, 4. septembra ob 20. uri na Tartinijevem trgu. Obalne galerije bodo v tem času obeležile še trideseto obletnico delovanja.

Vabilo fotografom in ljubiteljem fotografske umetnosti

Fotografija meseca je ciklus fotografskih razstav, ki ga organizira društvo Prijatelji zakladov sv. Jurija iz Pirana z namenom obogatiti kulturno ponudbo v srednjeveškem mestu in opozoriti na njegovo bogato sakralno dediščino. Zato je razstava v eni od desetih piranskih cerkva in zato so na ogled fotografije, ki odsevajo duhovnost in prikazujejo motiv iz sveta, katerega središče je Piran.

Vsak mesec je razstavljen nova fotografija ljubiteljskega ali poklicnega fotografa. Fotografija je naprodaj, izkupiček je namenjen obnovi cerkve Marija Zdravja. Prvo fotografijo, delo Radovana Planinca, je odkupila Občina Piran. Avgusta je razstavljal **Ubaldo Trnkoczy**, septembra bo **Ivan Zupančič**, oktobra pa **Slobodan Sime Simič**.

Vsi, ki so pripravljeni odkupiti sliko in tako prispevati k obnovi cerkvice, se lahko zgledajo pri **Zorku Bajcu** na župnijskem uradu v Piranu ali ga pokličejo na 05 673 3440 ali 041 733 336.

Cerkev Marije zdravja stoji na skrajni točki Punte takoj ob okrogli trdnjavi, ki je del mestnega obzidja. Cerkev je bila posvečena leta 1274 svetniku Klementu. Današnja podoba cerkve je iz baročne obnove v 18. stoletju. V notranjščini je ohranjena dekorativna štukatura na stropu, glavni oltar in dva stranska oltarja. Leta 1890 je bil med cerkvijo in trdnjavo postavljen neogotsko oblikovan svetilnik.

Cerkev propada. Pripravlja se načrt celovite obnove. Les za obnovo ostrejša, ki leži na tleh cerkvene ladje, je daroval gospod Peter Žigon iz okolice Logatca.

N.K.

FELOLUX d.o.o

Trgovina, izvajanje in proizvodnja

Padna 5, 6333 Sečovlje

**ELEKTRO, RAZSVETLJAVA,
VODOVODNIH,
OGREVANJA,
PLINSKIH,**

**ELEKTRO
VODOVOD
OGREVANJE**

Liminjanska 111, 6320 Lucija

(v obrtni coni)

Felix & Flavio
GRIZON

Tel.: 05/677-22-82

ŠPORTNI PORTOROŽAN

Športa pa toliko kot pred stotimi leti...

Prostorske plane gre razumeti kot celovito načrtovanje življenja in različnih sinergij, ki naj bi se zlivale v cilju ugodnejšega in kvalitetnejšega življenja za vse subjekte v prostoru, domačine in goste. Domačini so nesporno opredeljeni za kvalitetni turizem in ne masovni, zato je ta javni interes legitimna zahteva načrtovalcem, še bolj pa lokalni skupnosti, saj so bili izvoljeni s strani občanov in ne kapitala. Strokovne službe so odgovorne za posredovanje izhodiščnih parametrov načrtovalcem in vsem ostalim, ki so k temu dali svoje soglasje.

Podpiram pripombe krajevne skupnosti, še posebej tiste, ki govorijo o obnovi hotela Palace brez dozidav. Ne morem pa niti mimo skoraj popolnega neposluha za šport. Vsi štirje lokacijski načrti premorejo toliko športne infrastrukture kot pred stotimi leti, ko je Portorož premogel eno samo teniško igrišče ob glavnem pomolu. Za tisti čas je bila to izjemna naložba. V današnjem času, ko se v razvitem svetu več kot polovica prebivalstva ukvarja s športom, je to enako ničli. Razvoj in popularnost tenisa sili k načrtovanju veliko več igrišč. Narisati eno ali dve igrišči je ekonomsko in »teniško« popolnoma deplasiran projekt, ki kaže na nepoznavanje tega področja, ob tem, da je znanja s tega področja v naši občini dovolj.

Strokovni načrtovalski pristop bi praviloma moral izhajati iz posnetka stanja, v prostoru in dokumentih. Občinski svet je 2001 sprejel Vizijo/ Strategijo razvoja športne infrastrukture v občini Piran, ki govori o šestnajstih investicijskih projektih, s katerimi se naj bi

postopno približali slovenskemu povprečju. To znaša 3 metre nepokritih in 0,50 metra pokritih športnih površin na prebivalca. Danes imamo 1,37 metra nepokritih in 0,30 metra pokritih športnih površin na prebivalca. Vizija, ki ima za podlago število mladih ter razvojne trende v načinu življenja, predvideva tudi povezavo s turizmom. Je mogoče, da načrtovalcem ta dokument ni bil predočen? Vem le to, da avtorji vizije k načrtovanju projektov nismo bili povabljeni.

Zdenko Vozlič

Navdušeni športniki

ŠPORT V DVEH STAVKIH

* Piranska županija **Vojka Štular** je konec prejšnjega meseca na Tartinijevem trgu v Piranu sprejela piranske udeležence pravkar minulih letnih olimpijskih iger v Atenah. Sprejema so se udeležili jadralka in in jadranci **Teja Černe, Vesna Dekleva, Klara Maučec, Tomaž Čopi** in **Davor Glavina**.

* V soboto, 11. septembra bo na športnih površinah pri teniških igriščih predstavitev športnih društev in njihovih dejavnosti. Namen prireditve je seznaniti učence, dijake in njihove starše ter drugo javnost z možnostmi, ki jih imajo za športno udejstvovanje in zdravo preživljanje prostega časa v naši občini. Informacije: 041/ 724-262 (**Mojmir Kovač**).

Člani piranskih društev invalidov ter upokojevcev znajo poskrbeti za razgibano življenje. Vsak torek se zberejo na lucijskem kegljišču in se pomerijo med seboj. »Kegljanje nam pomeni veliko, saj gre za čudovito obliko druženja. Prav tako se radi udeležujemo pohodov. Nazadnje smo obiskali Bazar nad Rižano.« pravijo člani.

Veronika Fuks

TRGOVSKI CENTER SAN MARCO, HOTELI PALACE - PORTOROŽ

TRAFIKA
Zora

Zora Pavlovčič s.p.

posredništvo in trgovina

Obala 43, 6320 Portorož

Tel.: 05/674-80-25

e-mail: zpavlovcic@volja.net

Vsak dan od 8. do 20. ure, tudi ob nedeljah in praznikih.

MOŠKO-ŽENSKI FRIZERSKI SALON "ŠIK"

Obala 45, 6320 Portorož, tel.: 05/674-50-80

Fige ali smokve?

Na šagri v Smokvici so razstavili fige in razobesili prospekt z opisom fig. Ker imamo tudi pri nas fige, je prav, da poznamo njihova imena. Tako kot je več vrst vrtnic, je tudi več vrst fig.

Čiblica (laščica, laskica, zamorčica, pinčica) je majhna zelena figa, *matalon* je podolgovat in zelen, *kanora* (padovanka, madona, solzica) je rjavkasta, *škofjotka* (petrovka, verdon, ognifoglia) je zelo sočna, *belica* je majhna svetla, *mujžanka* (ravanka, črnica, mušca, miljska figa) je zelo temna figa.

Sveto pismo govori, kako je Eva zapeljala Adama tako, da mu je ponudila jabolko z drevesa spoznanja. Nemški renesančni slikar Albrecht Dührer je položil Evi v roko figo. Vedel je, da na bližnjem vzhodu bolje uspevajo fige kot jabolka.

V Slovenskem etimološkem slovarju piše, da pride beseda *figa* iz srednjeveške nemščine *vige*, ta pa iz provansalske *figa*, ta iz latinske *figus*, ta pa iz besede nekega neznanega sredozemskega ali maloazijskega jezika. Če reče Slovenec, da je nekaj vredno *eno figo*, Italijan pa *un fico secco*, hočeta reči, da nekaj ni nič vredno. Plodovi, ki jih je kje v izobilju, veljajo za malo ali sploh ničvredne.

A fige so gojili že Egipčani za hrano in zdravilo, opevala sta jih velika Grka Homer in Platon, Frizijci so jih imeli za največjo dobrino, stari Rimljani pa so jih razširili po vsem Sredozemlju. V Dalmaciji je bila figa nekaj vsakodnevnna hrana.

Beseda *smokva* je slovanska. Morda pomeni sočni sadež (spominimo se še na cmok), morda pa prihaja iz pragermanščine *smakka*, kar pomeni okusen (žmahten), vendar pa dvojna črka k v besedi *smakka* izdaja, da prihaja beseda iz slovanščine.

Na zelenem obrobju Portoroža fige dobro uspevajo. Kmetje so jih sadili ob robu njiv. S tistih, ki rastejo ob robu cest, odpade veliko zrelih sadežev na cesto. Videti je, da jih ne obiramo prav vneto.

Pravijo, da je figa imeniten sadež, popolna hrana. Ena sama figa na uro nam prežene občutek lakote čez celo dopoldne. Je polna zdravilnih hranilnih snovi in sodi med najbolj zdrave prigrizke med posameznimi obroki. Iz fig se skuha dobra marmelada, da se jih sušiti ali zmleti v figov kruh. Dalmatinci delajo žganje smokovačo, suhe fige lahko narežemo v pecivo, ribiči so jih nekaj jemali s seboj na barko...

Pri nas fige niso cenjene. Večina raje kupuje sadje, pripeljano od drugod, vzgojeno na plantažah, umetno gnojeno, poškopljeno s strupi in zorjeno v hladilnicah. V naših hotelih gostov ne postrežejo s figami. Tudi v gostilnah ne. Ni figovega sladoleada. V trgovini so naprodaj venci turških fig.

Stokamo nad draginjo in nizkimi plačami, fige pa nam pred nosom gnijejo. Smo bogata družba a naš standard ne sloni na bogastvu, ki nam ga nudi narava, ampak na vpetosti v sistem, ki čedalje bolj zgublja tla pod nogami.

Pravimo, da turiste vabi lepota naših krajev a se ne zavedamo, da človek sprejema lepoto skozi vsa čutila, tudi z jezikom. Figa je prav gotovo za vsakega turista, ki pride iz mrzlih severnih krajev, zanimiva. A dokler bo za nas eno figo vredna, je ne bomo znali ponuditi turistom kot dragoceno domačo dobroto.

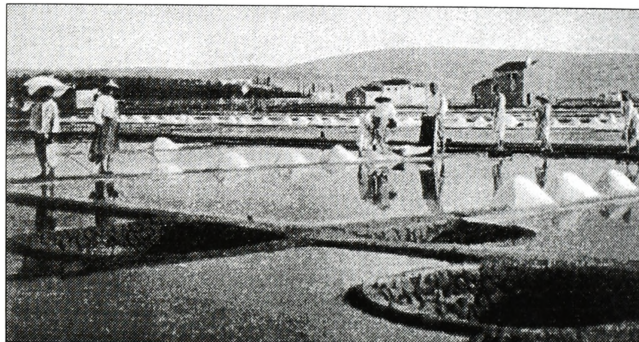
N.K.

Gurmanski solni cvet po 4.000 tolarjev za kilogram

Soline so za hribom

»Zavarovana območja, kot so krajski parki, niso izolirana od okolice. So parki za življenje, so nekakšna učilnica primernega odnosa do narave in naravnih virov«, zatrjujejo v sečoveljskih solinah. In res, kdor je naše čudovite soline že obiskal, bo ob ponovnem obisku takoj začutil spremembo, ki je nastala po prihodu novih gospodarjev. Na kvadrata »narezan« velikanski prostor, beli kupi soli, solinarji, številni obiskovalci ustvarjajo pristrčno, nostalgичno ozračje.

A gibalo tega »romantičnega privida« je, razumljivo, trdo delo. Direktor Solin d.o.o. **Alojz Jurjec** pravi: »Dejavni smo v vsakem pogledu. Skrbimo za urejenost krajskega parka, pridelujemo sol, solni cvet, razvijamo razne programe proizvodov, temelječih na soli, organiziramo mirne, krajskem parku primerne kulturne prireditve. Dokazujemo, da je to čudovito okolje mogoče približati ljudem, ne da bi pri tem trpelo neprecenljivo bogastvo redkih in ogroženih ter značilnih rastlin in živali. Čisto spontano postajamo upoštevanja vredna blagovna znamka, ki prodira v svet.«

V solinah je kar 40 redno zaposlenih delavcev - poleg peščice vodilnih večinoma solinarji, vodarji, vzdrževalci... Vsi so domačini. Poleg tega študentom omogočajo priložnostna dela, kot je vodenje po parku, delo na recepciji, pakiranje solnih proizvodov itd.

»Do konca avgusta smo nabrali okrog 1.500 ton soli in s tem izpolnili načrt. Resno se posvečamo pridelavi solnega cveta, ki naj bi ga letos nabrali že 12 ton. Gre za gurmansko sol, o čemer pričča že njegova tržna cena, ki dosega tudi 4.000 tolarjev za kilogram. Prodajamo ga v severni Italiji in Franciji, radi pa bi prodrli tudi na tržišča Beneluksa in ZDA. V okviru programa Lepa Vida pakiramo solinsko blato, slanico, različne kopeli z eteričnimi in drugimi olji. Tudi ta program nameravamo širiti. Za zdaj izdelke prodajamo v raznih butičnih trgovinah, v piranski Benečanki in na vhodu v soline, iščemo pa tudi primerno lokacijo v stari Ljubljani.« je razkril prihodnje načrte direktor.

Andrej Žnidarčič

Ob sobotah brezplačno vodenje

Verjeli ali ne, toda marsikateri Lucijčan ne ve, kje je glavni vhod v sečoveljske soline (Lera). Zatorej voznikom ne bo odveč informacija, da se je na vrhu seškega klanca potrebno odcepiti na levo na strmo kockasto cesto, nakar pripeljemo naravnost pred vhod solin. Vstopnina v soline za odrasle je 500 tolarjev, za upokojece, študente, šolsko mladino 350 tolarjev, letna karta pa je 2.000 tolarjev. Vsako soboto ob 17. uri je brezplačno vodenje po solinah.

BREŽIČNI INTRANET!

POGOJI: RAČUNALNIK (TELEFON NI POTREBEN). PRIKLJUČNINE NI.

MESEČNA NAROČNINA: 9.800 SIT OZ.
7.700 SIT ZA ŠTUDENTE, DIJAKE IN UPOKOJENCE

KONTAKTNE INFORMACIJE: WWW.OBALA-ALTER.NET INFO@OBALA-ALTER.NET ☎ (05) 671-07-08

NOVO!

PRIKLOPITE SE NA BREŽIČNI INTERNET !
PRIKLOP MOŽEN NA NASLEDNJIH LOKACIJAH:
LUCIJA, PORTOROŽ, SEČOVLJE, BERNARDIN, IZOLA, MALIJA,
KMALU TUDI PIRAN IN KOPER.

»Bogovi«

Brez zla sem некоč zapisal v Portorožanu sago o parku in starcih. Nakopal sem si jezo »bogov«! Kako si bodo »bogovi« danes razlagali postavitve prometne spake pred park pri Pečaričevi galeriji in to na prostor, za katerega občinsko takso plačuje turistična agencija Maona (na sliki). Niso jih vprašali za mnenje... Nič si ne bodo razlagali! Znak so (tako kot pred kratkim klopi) namreč postavili »bogovi«...

Rudi Mraz

Društvo Obzorje Piran nudi svetovanje vsem ljudem v duševni stiski. Na osebni razgovor se lahko prijavite vsak delovnik od 10. do 14. ure na tel. 041 954769.

Tradicionalni pohod z baklami

Športno Kulturno Izobraževalno društvo »Jaz sem najboljši« prireja v nedeljo, 19. septembra v zgodnjih večernih urah drugi tradicionalni pohod z baklami skozi dva predora, izolskega in strunjanskega. Informacije dobite po telefonu **041/ 724-262** (Mojmir Kovač).

PORTOROŽANOVIMALI OGLASI

• **Opravljam** vsa zidarska (kopalnice, stanovanja), keramična in pleskarska dela. Đoko Markoski, Obala 124 Lucija, telefon: 040/ 219-138.

• **Čoln pasara**, obnovljen, dolžine 4,30 metra, prodam. Informacije: tel. 05/ 673-25-47.

• **Pisalno mizo**, nekoliko večjo, prodamo za 5.000 tolarjev. Informacije na tel. 031/ 348-525.

• **Enosobno stanovanje** ob morju v Piranu (I. nadstropje) zamenjam za večje v Piranu. Informacije: tel. 05/ 673-25-47.

Objava malih oglasov v Portorožanu je brezplačna (razen komercialnih malih oglasov). Svoj mali oglas lahko sporočite po telefonu (05/674-09-47 ali 674-09-48), po elektronski pošti (ks.portoroz@amis.net), po običajni pošti (Krajevna skupnost Portorož, Obala 16, 6320 Portorož), ali ga dostavite osebno v uredništvo v stavbi KS Portorož (1.nadstr. levo).

Brutalni napad na portoroškega taksista Gvozdena Vuka

Krvavo nasilje v metropoli turizma

Portoroški taksist **Gvozden Vuk** si bo noč na nedeljo, 15. avgusta, zapomnil za vse življenje. Brezobziren napad pobesnele skupine mladeničev, ki se je končal z zlomom noge in urgentno operacijo, bi bil zanj kaj kmalu usoden. Te noči se je okrog 4. ure zjutraj vračal s koprškega Markovca, kamor je odpehjal stranko. Pri nekdanjem Gianiju je ustavil za kolono vozil pred prehodom za pešce. Na

taksi (znamke Audi 6) registriran za pet oseb in da lahko v Koper odpelje le četverico. Ko so mladi vztrajali pri svojem, je **Vuk** izstopil iz vozila ter to isto zahteval od njih. Mladeniče je to dodatno razjezilo, obnašati so se začeli še bolj nesramno. Eden od njih je stopil na branik ter začel gugati havbo, preostali pa so obstopili **Vuka** ter začeli nad njim izvajati nasilje. **Gvozden Vuk**, ki smo ga obiskali v

Nesrečni taksist je seveda končal v bolnišnici.

izolski bolnišnici, nam je povedal, da je dovolj močan in pogumen mož ter da bi zanesljivo odbil vse napade, če bi ga napadli frontalno. Mladi, ki so očitno ocenili, da taksist ni kakšna mevža, so se ga lotili hinavsko. Nekdo ga je udaril po

*jali in pljuvali policijo. Kolikor se spomnim, sta policista po oddajniku večkrat prosila za dodatne policijske okrepitve, vendar se sam ne spomnim, da bi še kdo prispel na kraj. Morda so prišli pozneje, ko so me že odpeljali v bolnišnico. Red so počasi pomagali vzpostaviti redarji Gymca, za kar se jim zahvaljujem,« je pripovedoval razočarani in hkrati jezni **Gvozden Vuk**. Razočaran je tudi za to, ker se je v medijih pojavila novica, da je staknil lažno poškodbo. V resnici je šlo za hujši zlom noge, ki je zahteval takojšnjo operacijo. O tem smo se ob našem obisku v bolnišnici prepričali na lastne oči. Leva noga je od kolena navzdol dobesedno črna od obtolčenosti.*

»Kar ne morem verjeti, da bodo trije mladi končali samo pri sodniku za prekrške. Tak brutalen napad se ne more okvalificirati kot prekršek. Taksisti in drugi normalni ljudje, ki delamo ponoči, vsako noč ob vandalizmih, ki jih opazujemo sredi slovenske turistične prestolnice, dobesedno nosimo glavo naprodaj. Čas je, da se stvari uredijo. Najmanj, kar je, bi morale priti do okrepljenega policijskega patroljiranja.«

Andrej Žnidarčič

obeh straneh ceste je opazil velike skupine razposajene mladine. V tem, ko je taksi miroval, mu je s pločnika začela mahati skupina očitno vinjenih mladeničev ter vpiti, da bi radi vstopili v taksi. Niso ostali pri besedah. Vozilu so se približali in vstopili vanj - eden na prednji, nič manj kot peterica pa na zadnji sedež. Zahtevali so vožnjo do Markovca. Dolgoletni poklicni voznik jih je opozoril, da je njegov

glavi, zatem pa so začeli brcati v noge ter ga pokosili na tla.

»Niti sam ne vem, kdaj sem dobil odločilni udarec. Na tleh sem naenkrat začutil neznosno bolečino, v trenutku je od mene vse teklo od potu. V kratkem sta na pomoč pritekla dva policista s psom, ki sta patroljirala v bližini. Vendar je to razjarilo še druge skupine mladih, ki so nas obstopili ter zmer-

Gradbišča motijo

V prejšnjem Portorožanu smo pisali tudi o problemu gradnje v času poletne turistične sezone, ki je lahko za turistično občino zelo moteča. Navedli smo primer gradbišča na **Kosmačevi ulici v Luciji** (investitor je Občina Piran, ki gradi kadrovska stanovanja), kjer izvajalci julija ne sebi, ne stanovalcem niso privoščili niti nedeljskega počitka. Kaže pa, da problem občutijo tudi drugje v naši občini, predvsem seveda v portoroškem letovišču, od koder so nas poklicali tako stanovalci **Stare ceste**, kjer imajo obsežno gradbišče, kot tudi z **Letoviške poti**, katere je motilo nezavarovano gradbišče ob Koprski cesti. Občina, v kateri je, upamo da ne samo deklarativno, najpomembnejša dejavnost turizem, bi se morala problema gradbišč med poletno sezono dobro zavedati in dosledno kaznovati kršitelje oziroma bi to problematiko marala urediti z odlokom (posebnega odloka, ki bi urejal to problematiko, naša občina namreč nima).

A.Ž.

L.S.Z.

Sosedje v vojni s slikarjem Suhijem

Ogorčeni stanovalci Cvetne poti in Stare ceste so županji občine Piran **Vojki Štular** izročili protestni seznam podpisov proti neprimernemu in motečemu obnašanju znanega portoroškega slikarja **Janeza Suhadolca Suhija**, ki se je letošnjo pomlad priselil v njihovo sosesko. Prvopodpisani stanovalec **Karlo Maglica**, ki je obiskal naše uredništvo, je povedal, da so od županje želeli pojasnilo, zakaj tako moteča oseba stanuje v občinskih prostorih.

»Kljub nenehnim opozorilom policije in krajanov, težav z g. Suhadolcem ni videti konca. Nekateri v tej mirni soseski, koder vodi pot k cerkvi, živimo že tri desetletja, in nekaj takega še nismo doživeli. Nenehno pijančevanje, poslušanje glasbe na vso moč, izzivanje in grožnje sosedom, vožnja z motorjem po dvorišču pod vplivom alkohola ter nespodobno golo izpostavljanje pred otroci in sosedi resnično presegajo vsako mejo dobrega okusa. Županja je obljubila, da bo storila vse, kar je v njeni pristojnosti. Zaenkrat se žal incidenti nadaljujejo.« je povedal Maglica.

Portorožan št.1, julij 2004 Odgovor na članek »O Portorožanu s prve roke«

U uvodu **Livija Sikur Zorman (LSZ)** sporoča bralcem, da so mnogi spraševali, kaj se dogaja s Portorožanom in pa, da so v zadnji številki (decembra 2003) na kratko zapisali o dogajanju v KS Portorož, da so o tej zadevi pisali tudi drugi mediji, katerim pa se ni zdelo pomembno razkriti, zakaj je Portorožan prenehal izhajati. Menim, da so mediji dovolj jasno obveščali, da mora tudi Portorožan biti registriran skladno z zakonom in česar LSZ nikakor ne sme sprejeti za dejstvo, kot tudi vseh trinajst let ni mogla sprejeti nikakršne kritike na vsebino glasila, še več, ni prenesla, da bi o tem glasilo razpravljal ustanovitelj (Svet KS Portorož) česar zagotovo ni storil v vsem času izhajanja, ni se ji zdelo pomembno, da bi glavni in odgovorni urednik imel verificiran mandat in še marsikaj drugega. Strinjam pa se z LSZ, da novinarji niso dogajanja v Krajevni skupnosti Portorož celovito raziskali. Če bi to storili, bi teh vrstic meni ne bilo treba pisati in vam brati, spoštovani krajanji Portoroža in vsi drugi morebitni bralci, naslednjih vrstic. Časopisa Portorožan niso ustanovili današnji Portorožanovci leta 1990, pač pa dobrih šest let poprej skupina krajanov, v kateri so bili Gustav Guzej, Tomaž Kunst, spodaj podpisana in nekateri drugi, ki se jim opravičujem, ker sem pozabila njihova imena. Res pa je, da je takratni Portorožan izhajal občasno. Krajanji smo bili po letu 1990 veseli rednega izhajanja Portorožana. Spominjam pa se, da smo - le nekaj let kasneje - mnogi obžalovali prenehanje sodelovanja Gustava Guzeja. Sama LSZ mi je večkrat enako povedala, zato so neverjetne in obžalovanja vredne grobe obtožbe Gustava Guzeja, ki smo jih morali prebirati v v julijski številki Portorožana. LSZ zapiše, da je KS Portorož ohranila Portorožana da se ni privatiziral (to naj bi bilo leta 1993). Za vršilca dolžnosti odgovornega urednika je bil imenovan Marko Zorman, ki je bil leta 1997 še uradno potrjen! Štiri leta v.d.? In dalje, 1997 je bil res potrjen, vendar za dobo štirih let, kar znese do leta 2001. Kaj pa potlej? Torej je glavni in odgovorni urednik deloval brez mandata, LSZ pa nič! Da gre za dolga leta izhajanja Portorožana pod taktirko moža in žene in maloštevilnih članov nikoli imenovanega uredniškega odbora, pa naj bi bilo »družbeno higienično«? In tako dobimo odgovor na vprašanje LSZ »Čigav je Portorožan«? Bralci Portorožana veste, da sem tudi sama neštetokrat dopisovala v Portorožana.

Morebiti pa ne veste, da sem od leta 1978 bila stalna ustvarjalca glasila DROGE Portorož, ki nosi naziv NAŠ GLAS. Bila sem tudi njegova urednica. Redka so bila pisanja, v katerih nisem kritično poudarjala tisto, kar sem menila, da se mora spremeniti na boljše! Vendar z lepo in prijazno besedo, saj sem prepričana, da le tako lahko pozitivno delujemo. Kot predsednica Sveta Krajevne skupnosti Portorož sem ob neki priložnosti LSZ dejala naslednje: V kolikor spreminjaš besedila dopisnikov, jih moraš predhodno o tem obvestiti, in pa - žalitev v Portorožanu ne sme biti. Te moje besede je LSZ sprejela kot ravnanje slona v sobi s porcelanom! Pa naj bo! Oseбно menim, da je ob načinu pisanja, kot to počnejo nekateri dopisniki (sami si rečejo Portorožanovci) v Portorožanu julija 2004, nevredno omenjati nobene živali, kajti živali - tudi sloni ne - ne zmorejo takšnih podlih napadov na ljudi! Ni redek pojav, da o morali in etiki pri uporabi javne besede v Portorožanu - ni ne duha ne sluha! Zakaj LSZ čuti močno potrebo, da blati moje ime potem ko je to storil že Marko Zorman v decembrski številki Portorožana, in preko mojih ramen žali ZLSD, županjo, Primorski utrip, mnoge novinarje, občinski svet - ki ostaja tudi po decembru - enoumen, kot je zapisala LSZ? Odgovor je na dlani: LSZ kot tajnica Krajevne skupnosti Portorož ni prenesla, da bi se o Portorožanu spregovorilo na redni seji Sveta KS! Zakaj tako, vesta le dve osebi! Prava paranoja je zgrabila tudi glavnega in odgovornega urednika Portorožana tako, da je novembra 2003 celo večkrat klical člane sveta in jim dopovedoval, da hoče predsednica (torej jaz) Portorožana uničiti, razvrednotiti delo uredništva, za njo da stoji ZLSD, županja itd. Na tem mestu, spoštovani bralci, z vso odgovornostjo izjavljam, da pri mojem predsedovanju krajevni skupnosti ni nihče »dirigiral«, kaj smem in kaj ne smem delati! Kot sem po moji odstavitvi izjavila v Primorskih novicah, ponavljam: delala sem po svoji vesti v dobro kraja in krajanov! Tako pa niso delovali člani Sveta KS Portorož (pet od devetih), ki so me iz »formalističnih« razlogov odstavili, in sicer na vztrajno prigovarjanje Marka Zorman. Kakorkoli, zgodilo se je, da so s to potezo razrešili tudi sami sebe, kar nekateri močno obžalujejo. Z druge strani pa so povzročili škodo več milijonov tolarjev, kolikor jih je občina morala odšteti za nove, predčasne volitve. O tem ali je upravičeno nekoga odstaviti iz formalnih razlogov ne gre izgubljeni besedi, saj nam je jasno, da to omogoča današnja »demokracija«, večno

pa tako ne bo šlo! Ne morem mimo obtožbe LSZ, da sem z denarjem krajevne skupnosti »ravnala kot bi rastle na bližnjem drevesu«. Poslovanje v KS Portorož ni povzročilo niti tolarja izgube, kaj šele več kot 1,6 milijona tolarjev! Pri tem z vso odgovornostjo trdim in dokažem, da je LSZ to vedela - in celo morala vedeti - preden je o tem pisala! Navsezadnje, LSZ je v lanskem letu bila tajnica KS Portorož, torej tam redno zaposlena in odgovorna za pravilno delovanje, na volitvah izvoljenega, sveta krajevne skupnosti! Vendar ne! Močno me je obremenjevala s svojimi tožbami o lastnem slabem zdravstvenem stanju in jaz sem ji prisluhnila in skušala ustreči glede dela in delovnih pogojev. Tako je močno tarnala, da že trinajst let dela Portorožana, da pa nima računalnika. Enako, da nima svoje pisarne, da so pogoji dela težki, ker prihajajo ljudje ... Te tožbe sem razumela in še danes razumem kot utemeljene, zato smo na svetu KS sklenili, da kupimo računalnik in pregradimo veliko pisarno. Ob stroških za ponovno vzpostavitev gostinskega lokala KS Portorož so bili to največji stroški v lanskem letu, ki mi jih LSZ danes pogumno meče v obraz! O »nepravem človeku na nepravem mestu« je tudi škoda besed. Krajanji ste mi v lanskem letu ničkolikokrat izrazili zadovoljstvo, da je v KS Portorož čutiti nov zagon in mi za marsikaj čestitali. V slabih desetih mesecih smo imeli kar 14 sej, več javnih obravnav, oddali gostinski lokal, pripravili tudi prvi krajevni praznik, na katerega je prišlo nad 1500 zadovoljnih krajanov...! LSZ mi očita tudi trud za »dodaten zaslužek« in celo, da sem si omislila pravilnik o nagrajevanju članov KS in celo Portorožanovih sodelavcev! Pravilnik sem dejansko predlagala jaz, ker so v prejšnjem mandatu delili sejnine brez pravilnika (...), kar se mi ni zdelo pravilno. Honorar za avtorje Portorožana pa je dodala sama LSZ in celo več, niti z eno besedo ni dejala, da pravilnika ne potrebujemo! Glede mojega ponovnega imenovanja za predsednico Sveta KS Portorož sporočam LSZ in njenim somišljenikom, da niti ZLSD, ne županja, upam si trditi, da niti LDS ne, niso kaj dosti svojega časa trtili za zadevo Krajevne skupnosti Portorož in Portorožana. Predlog za ponovno imenovanje se je najprej pojavil prav tam, pri tistih, ki so me odstavili, članih Sveta KS Portorož! In preprečeno od tistih, ki so me dejansko odstavili, to pa sta bila dva Lucijčana! Portorožanom želim vse najboljše, mimogrede pa tudi glasilo, ki si ga zaslužijo. Takšnega, kot so ga dobili julija 2004 pa nikakor ne, saj vsebuje vrsto žalitev, sprenevedanja in

neresnic. Obenem pa javno izjavljam, da prepovedujem uporabo mojega imena v Portorožanu ali drugih javnih medijih izpod peresa kateregakoli samooklicanega Portorožanovca v sedanjem uredništvu.

Dragica Mekiš

V času kislih kumaric je prijetno brati kaj pretresljivega, zabavnega pa čeprav nedomišljenega. Tako sem se ob sestavku »O Portorožanu iz prve roke« (Portorožan julij 2.004) sproščeno nasmejal Moja nekdanja pridna, inteligentna učenka v piranski gimnaziji in pozneje vztrajna vajenka na poti v svet novinarskega ustvarjanja Livija Sikur Zorman je v njem opisala, kako je v funkciji plačane tajnice portoroške krajevne skupnosti doživljala krajevni časnik najprej kot novorojenčka, pozneje otročka in zdaj kar čilega fantička. V tistih, zdaj že odmaknjenih časih je občina Piran krajevni skupnosti Portorož odobrila denar za dve administrativni mesti, da bi bili kos dodatnim nalogam za redno izhajanje glasila portoroških krajanov.

Marsikaj se je avtorici iz »prve roke« posrečilo. Toda, kaj hočemo? Včasih je naš spomin luknjičav, še posebej, če se česa ne bi radi spomnili. Nekateri njeni opisi zato terjajo nekaj »pjasnil« Saj veste resnica ima vedno več obrazov. Točno seji je »zapisalo«, da sem v Primorskih novicah 19. decembra 2.003 navedel: »Portorožan je glasilo, na kakršnega bi bili ponosni v katerikoli KS. Izčrpno informira krajanke, daje prostor različnim razmišljanjem, okoli sebe je zbral kopico sodelavcev. Je, kot je zapisal Balzac, ogledalo življenja.«

Tako mislim še danes! Avtorica sestavka, pa je pozabila na misel v istem mojem sestavku »da mu (Portorožanu) nekateri očitajo elemente družinskega časopisa, da tu in tam nima posluha za temeljna načela novinarske etike, da njegovo poslovanje ni vedno odprta knjiga, še posebej, kadar bi moral predložiti obračun svoje uredniške politike.« Tudi za sejo sveta KS decembra 2003 je bilo značilno izmikavanje odgovornosti za sicer dobro opravljeno delo. Pred tem sem govoril z Nado Kozina Potožila mi je, da imajo težave v odnosih s predsednico KS Dragico Mekiš. Svetoval sem ji, naj naredijo analizo delovanja Portorožana in zahtevajo naj pride to na dnevni red prve seje sveta KS. Take pobude ni bilo. Predsednica Mekiševa pa je naključno, po svoji presoji, uvrstila na dnevni red seje problematiko Portorožana. Potek seje je bil zanimiv. Že pred prehodom na dnevni red je nekaj članov sveta predlagalo

razrešitev predsednice s sila neprepričljivimi argumenti. Obravnava Portorožana je bila potisnjena ob stran.

Spisateljica sestavka »Iz prve roke.« je v zadnji številki Portorožana navedla, da je bila zdaj že bivša predsednica nesposobna za opravljanje take funkcije Zakaj ji v utemeljitvi predloga za razrešitev tega pošteno niso povedali iz oči v oči? Večino so imeli. S tem so objektivnemu opazovalcu zbudili vtis, da so se še enkrat hoteli izogniti legitimni razpravi o delu Portorožana. Če tega ne bi bili izvedli na tak sila spotakljiv način, ne bi bilo polletne agonije dela krajevne skupnosti, ne bi bilo stroškov za volitve in še marsičesa ne. To je moralna in tudi gmotna odgovornost tistih, ki se danes predstavljajo kot Portorožanovci in graditelji nove morale medčloveških odnosov.!

Zelo zanimiv, hkrati zabaven konstrukt je v sestavku trdil, da bi jaz lahko bil grobar Portorožana. Ko smo to lokalno glasilo po približno dveh letih utrdili, so začeli nekateri iz sveta KS mimo mene kot odgovornega urednika

uvrščati v glasilo sestavke in s tem samovoljno posegali v uredniško politiko, ki ni bila v ničemer sporna. Pozneje, ko sem že odložil to dolžnost, so celo eno številko izdali pod mojim imenom.

Voda pa je izbila sodu dnu, ko so se začele po Portorožu širiti govorice, da nekateri pri Portorožanu služimo mastne denarce. Vsi v uredništvu in sodelavci smo delali prostovoljno in nismo dobivali honorarjev. Takrat sem zahteval jasen obračun, koliko stane izdajanje glasila, kakšni so dohodki Hkrati smo začeli razmišljati o več variantah, kako organizirati glasilo. Na seji uredniškega odbora smo se med drugim dogovorili, da nas bo nekaj obiskalo izolski »Mandrač« kjer je urednik Drago Mislej še za danes primeren način organiziral lokalno glasilo. Za ta obisk sta poleg mene bila določena še Livija Sikur Zorman in Mitja Jančar. Ko sem ob določeni uri prišel na KS, sem zvedel, da druga dva brez utemeljitve ne bosta šla v Izolo.

Takih in podobnih stvari se je nagrmadilo kar precej. vključno z izplačevanjem honorarjev tistim, ki so nam pridobili oglase. Takega vtikanja v poslovanje in uredniško politiko mi je bilo dovolj. Zato sem 13. novembra 1.993. skupščini sveta KS v obširnem, dve strani dolgem pismu sporočil, da se nepreklicno odrekam dolžnosti glavnega in odgovornega urednika. Z mano so se poslovili od Portorožana tudi nekateri drugi zvesti sodelavci. Kdo je bil takrat tisti, ki je glasilo spravil na

rob obstoja, ni težko presoditi. Na pismeno obvestilo o ostavki in njenih vzrokih nisem dobil, nobenega odgovora, še manj, da bi se nam kdo zahvalil za naše ljubiteljsko in to nemajhno delo.

Danes se lahko ob vsem tem samo nasmehnem in kvečjemu rečem: »O, blažena naivnost! Čigava, si lahko mislimo. Čas pa nepretrgano potrjuje, da so čisti računi pri vsakem poslovanju največja vrednota

Gustav Guzej univ. dipl. politolog

Portorožan št. 1, julij 2004 Odgovor na članek »Škandal na volitvah v KS Portorož«

Pridružujem se krajanom, ki se veselijo ponovnega izhajanja glasila Portorožan. Pričakujem, da bo dejansko postal sredstvo za nepristransko informiranje krajanov. Po vsebini prve ponovne številke glasila, izhaja prej želja uredništva po političnem obračunavanju, manipuliranju z informacijami ter napadanju drugače mislečih. Že samo navažanje datuma volitev je napačno. Bile so 16. maja in ne 12. maja. To priča, da se Marko Zorman z navajanjem drugih lastnih ugibanj ni prepričal o poteku volitev. Volišče sem odprl 5-6 minut pred 7. uro. Prisotna je bila Vesna Šabec, tajnica Občinske volilne komisije, ki si je ogledala, če je vse v redu. Pred voliščem so bile štiri krajanke, ki so čakale na avtobus, in ne 10 do 20 oseb kot navaja Zorman. Po prihodu na volišče druge članice volilnega odbora - glej naključje, hčere Mitje Jančarja, nosilca »Liste za Portorožana«, ki jo je predlagala Jančarjeva mati Majda Pikš - se je pričel postopek volitev. Vodenje jutranje izmene sem prevzel po izraženi volji predsednice volilnega odbora, da bi vodila popoldansko izmeno. Namigi Zorman o predhodnem dogovoru - ne navaja s kom - je čisto natolcevanje. Niti ob prihodu drugih članov volilnega odbora, niti pri sestavi poročila o rezultatih glasovanja ni nihče dal pripombe ali celo nasprotoval legalnosti volitev. Tudi pozneje ni nihče vložil protesta pri Občinski volilni komisiji. Zorman se poslužuje ugibanja, manipuliranja in ustvarjanja AFERE, očitno v prid stranki, v katero je včlanjen ali pa z njo simpatizira. Potrebuje politično diskvalifikacijo nasprotnikov pred volitvami v Državni zbor Slovenije. Iz uvoda Zormanovega članka gre jasno razumeti razočaranje nad tem, da ni bila izvoljena celotna »Lista za Portorožana«. Naslednje, kar izraža

☞ Zorman, je zmagoslavje nad prevze-manjem redakcijskega vodstva glasila »Portorožan«. Niti besede o tem, kaj lahko pričakujemo od novega Sveta Krajevne skupnosti, niti kako vključiti čim širši krog krajanov v soustvarjanje vsebine glasila, katerega izdajatelj je KS Portorož. Za uspešnost dela članov Sveta KS je potrebna medsebojna strpnost in dogovarjanje, razširiti je potrebno krog krajanov pri delu sveta KS, zagotoviti je potrebno nepristransko informiranje, ne pa vzpodbujati medsebojno prepiranje.

Rino Medvešček

Pozdrav Portorožanu z druge strani lokalne politike

Vesel sem, da ste spet tu. Čeprav se v pogledih na lokalno dogajanje skoraj povsem razlikujem od Vaše skupine, sem z veseljem pisal za Portorožan in upam, da bom to lahko počel tudi v prihodnje. Užival sem v ostrini in politični angažiranosti prve številke, saj obeta mnoge dobre polemike, ki so bistven element kakovostne politike. Res je sicer, da ste na nekaterih mestih bili nesramno sprenevedavi in da ste potvarjali nekatera dogajanja s svojo interpretacijo pravnih predpisov, ki je tudi privedla do odločbe inšpektorja za medije in do drugih reči, ki so temu sledile. Vsekakor pa je bilo v Vaših mislih čutiti neko novo energijo nekoga, ki je zmagovito vstopil v politiko. Čestitam Vam za zmago na volitvah. Veseli me, da se tudi pri nas razvija politično angažirana civilna družba (politično, ne strankarsko), ki je nujna za uravnovešeno delovanje in razvoj skupnosti. Dobra polemika, to je ključno za premikanje zadev. Težava je le v radikalizaciji nekaterih pozicij (seveda na obeh, ali na vseh straneh političnega prostora), ki vodi v polarizacijo lokalne politike, kar zagotovo ni dobro. To pogosto vodi do kriticizma, ki se ne zmeni za dejstva, saj se hrani z jezo. Vojka se je vedno trudila integrirati, povezovati, iskati konsenz. Pogosto smo svetniki koalicije menili, da celo preveč popušča - takrat ste Vi verjetno bentili čez domnevno zabetoniranost lokalne oblasti. Tudi radikalne sile so seveda del političnega prostora, pomembno pa je, da ne prevladajo. Da namesto tega prevlada odprt diskurz, transparentnost, razvidnost delovanja. To v zadnjih časih zagotavljamo tudi s prenosom sej prek TV Sponke, kjer lahko javnost spremlja dogajanje in odločanje. To zagotavljamo z vrsto javnih obravnav in zborov krajanov, ki pomembno vplivajo

na odločitve, čeprav bodo seveda nasprotniki trdili, da to ni res. Po javni obravnavi o ureditvi Seče in kanala Sv. Jerneja je bila denimo iz predloga projektantov še pred prvo obravnavo na občinskem svetu izločena gradnja pomolov v laguni, ki so bili nesprejemljivi. Vendar ima vsaka odprtost svoje meje - ključna naloga politike je iskanje ravnotežja, pri čemer nekdo, ki živi v prvi vrsti Portoroža, ne more pričakovati tišino na plaži v nedeljo popoldne. Zgodovina je sestavljena iz ciklusov: od razvzmeta, prek venenja, do novega začetka in vzpona. V tranzicijo smo malo nerodno zakorakali, prvi mandati so bili baje dokaj nesrečni. Upam pa si trditi, da je v šestih letih, kar sodelujem v lokalni politiki, Vojka rešila stare grehe predhodnih garnitur in čez pomembna leta tranzicije, ko v Sloveniji raste mizerija, zagotovila stabilizacijo razmer ter z dnevnega reda pospravila vse sistemske reforme, ki jih je od nas terjala država in sile razmer. Javnost je precej nevhvaležna in kriticistična, ko kar vseprek strelja svoje bodice. Medtem, ko po državi razsaja revščina, ko je ključna težava ljudi stanovanje in služba - je pri nas ključni problem, kam parkirati drugi ali tretji družinski avto. Čeprav primerjava našega kraja z drugimi kaže realno zelo dobro raven urejenosti in visok standard komunalnih storitev, se večina zmrduje nad smetmi v okolici, ki jih seveda sami tam odvržejo. V Piranu po ulicah ne ščijejo in serjejo samo psi in mačke, ampak tudi ljudje. Skratka, na žalost ne moremo počistiti toliko, kolikor ljudje lahko poserejo. Še ne, se pa trudimo. Toliko za ravnotežje pogledov.

Veselim se prihodnjih srečanj z Vami in upam, da ne boste zamerili, če bom na Vašo ostrino odgovoril takisto.

Sebastijan Jeretič

Spoštovani "Portorožan"!

Čestitam novokrščenemu, staremu Portorožanu in mu želim najboljšo popotnico za naprej: da bi ostal v svoji biti tak, kakršen je bil doslej, zaradi česar smo ga spoštovali in imeli radi! Pokončen, vztrajen naj še kar naprej uspešno raziskuje in odkriva dogajanja v širši lokalni skupnosti, naj kritično prevetri glavne pomembne sfere našega lokalnega družbenega dogajanja, podobno kot je to delal doslej. Le tak kot je, je prepotraben dejavnik za vzdrževanje higiene medsebojnih odnosov (takšnih in drugačnih) v naši lokalni skupnosti.

Radovan Planinc

Politična zamenjava direktorja Športnega centra Piran

Ob številnih vprašanih znancev in športnih prijateljev sem dolžan naslednje pojasniti:

V skladu z razpisnimi pogoji iz Statuta (osebne formalnosti, minulodelo, program razvoja športa), me je svet zavoda po preučitvi vseh vlog občinskemu svetu v imenovanje in potrditev. Komisija za mandatna vprašanja in imenovanja pri občinskem svetu (KVIAZ) pod predsedstvom mag. Patrika Vlačiča pa je občinskemu svetu predlagala dva sklepa: prvič, da se me ne imenuje, in drugič, da se me imenuje za v.d. direktorja do imenovanja novega direktorja, a največ za dobo enega leta. Na občinskem svetu sklepa nista bila izglasovana. Sicer pa je pojasnilo gospe županje naslednje: Obveščam vas, da občinski svet na redni seji 19. julija 2004 ni imenoval Zdenka Vozliča za direktorja ŠC in tudi ne za v.d. direktorja. Ker je točka »padla«, je bila 22. julija sklicana izredna seja občinskega sveta z edino točko na dnevnem redu - Imenovanje v.d. direktorja ŠC Piran. Predlagan in imenovan je bil Matjaž Ukmar. Moj komentar: Kjer so znanje, uspešnost, sposobnosti in vizija dokazane, je vsaka nasprotna odločitev politična, saj so temeljni akti zgolj formalnost brez teže. Razni poskusi stigmatizacij z obrekovanjem zavračam s preprostim dejstvom, da se je vse programe, plane, poročila in bilance zavoda vsa leta obravnavalo in sprejemalo na občinskem svetu ter dodatno sklepalo pogodbo o obsegu sodelovanja zavoda z občino Piran.

Zdenko Vozlič, univ. dipl. inž.

Pripis uredništva:

Bralke in bralce obveščamo, da nekateri teksti v rubriki Pisma Portorožanu niso lektorirani, za kar se opravičujemo in vljudno prosimo za razumevanje.

• Gonilna sila naše vedoželjnosti je prav vprašanje: »Ali res mora biti tako?«, saj iz njega izvirajo politične reforme, razvoj znanosti, kakovostnejši medčloveški odnosi in boljše knjige.

(Alain de Botton: Utehe filozofije)

Janezkovi počitniški zapiski

Učiteljica nam je naročila, naj med počitnicami pišemo kroniko domačega kraja, saj je pomembno, da ohranimo sposobnost pisnega izražanja v materinščini. Pa je moj tata ob tem pripomnil, da so našemu jeziku pedagogi, novinarji, rtv in zakonodajalci naredili že toliko nepopravljive škode, da mu tudi počitniške pisarije ne bodo pomagale.

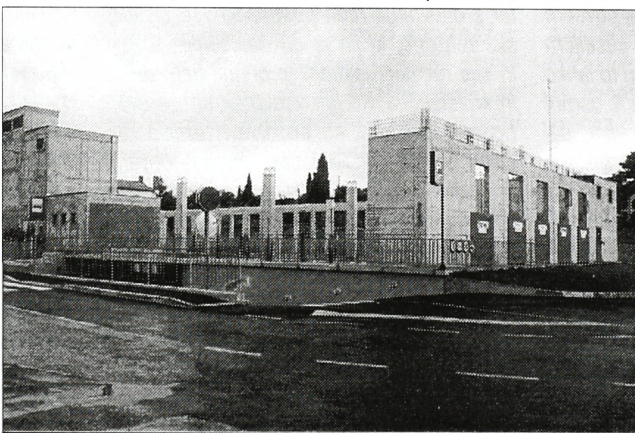
Letos je bilo pri nas zelo živahno. Za kratek čas je že v prvih tednih leta poskrbel krajevni diplomatski miniškandal, ki je imel vse elemente podobnih dogajanj v državnem zboru, kar mu je dalo še posebno veljavo. Moj tata, večni nergač, pa je izjavil, da ga tako burke v državnem zboru, kot tudi vse ostale v naši državi, še najbolj spominjajo na znano modrost o tem, da v majhni luži ni težko biti velika žaba. Spomladi je predsednik države slovesno odprl nove prostore Morske biološke postaje, pri čemer je simbolično posipal tla s soljo. Moj tata pa je menil, da

bi bilo bolje za vse nas, ako bi tisto sol raje posipal v svojem kabinetu in tako Slovencem prizanesel s kakšno neslanostjo. Zgodila se je tudi otvoritev garažne hiše, kjer je bil navzoč tudi minister za promet **Pavliha**. Moj tata pravi, da se minister **Pavliha** nekoliko prepogosto pojavlja v naši občini in da glede na vlogo njegovega imena v slovenskem ljudskem slovstvu mnogi občani ne bodo več jemali resno dogajanj, katerim bo prisostvoval ta sicer prijazen gospod (otvoritev novih prostorov Fakultete za pomorstvo, obljube o cestah in tako naprej). Svojo trditev je tata podprl z novico, da garažna hiša ob malo večjem deževju menda že

zamaka. Pa se je vmešala mama in rekla, da je zamakanje čisto v redu in da tako pač mora biti, saj je garaža – po besedah občinskih veljakov in izvajalcev – grajena v smislu veljavnih in priznanih standardov; pa ne, da bi smeli nesktrokovnjaki soditi, kdaj je zamakanje sprejemljivo in kdaj ne!

Vstop v EU po moji presoji naši občini ni prinesel nič novega, moj tata pa trdi nasprotno. Pravi, da so se začeli naši občani prav po evropsko zavedati svojih pravic in da se zdaj pokašljajo na petdesetletne lekcije o poslušnosti. Razložil mi je, da imajo drugod v Evropi in po svetu ljudje predpravico odločanja o tem, kaj se bo v njihovem kraju novega dozidalo ali starega obnovilo. Zdi se mi, da je imel v mislih znamenite lokacijske načrte; o le-tem moja mama pravi, da se ljudje preveč razburjajo zaradi njih, saj Portorožu ne more narediti bistveno večje škode, kot so jo pred dobrimi tridesetimi leti naredili režimski

arhitekti, obsedeni z željo (ali ukazom...?) po rušenju vsega starega in romantičnega – kratka, buržajskega (razen starega hotela **Palace**, za katerega so zvito preračunali, da se bo v približno tem času sesul sam vase). Kadar mama in tata govorita o teh stvareh, omenjata nekega monarha – kralja Kapitala in pa neke "ljubljske okupatorje", zato sumim, da gre za zaroto na državnem nivoju. Ker so se menda tudi krajanji **Lucije** in **Seče** uprli, da bi kdorkoli posegal v prostor brez njihovega pristanka, bomo brzkone kmalu pričeli novi revoluciji. Ta sum sem omenil mojemu tati,

Se vam zdi garažna hiša dograjena? Menda naj bi nad njo našla mesto solidarnostna oziroma neprofitna stanovanja. Za reveže je pogled na pokopališče prihodnost, ki jim jo kaže naša vrla oblast...

ki se je namuznil in rekel, da glede na obilico smeti, ki vsepovsod kipijo iz smetnjakov, v primeru revolucije ne bo manjkalo materiala za postavitve barikad.

Poletje nam je prineslo tudi vest, da letalska steza ne bo podaljšana v Krajinski park; to je obljubil minister za okolje, ki pa mu glede na priimek Kopač ni kaj prida zaupati: kadar ta gospod naklepa kopanje po zemlji, ga kaj lahko zanese. Sicer pa moj tata pravi, da vse gradbenike po vrsti sumi, da so v otroških letih premalo rili po peskovnikih, pa jih zdaj zatrta detinska hrepenenja silijo v brezupna iskanja neobstoječih poti v zemeljske globine.

Letošnji turizem je prinesel nekaj novosti, med drugim stavko krupjejev, nevihto med operno predstavo **Traviate** (kar bi bilo super, če bi tedaj predvajali *Valpurgino noč* ali če bi imeli kandidati za jesenske volitve svoje predvolilne govore), mladinska prenočišča po

zelenicah in prost vstop na plažo. Še zmeraj pa je skrivnost, kaj bodo turistični delavci v naši občini namenili petičnim gostom, o katerih sanjamo že poldrugo desetletje in katerim naj bi bili namenjeni načrtovani novi, razkošni objekti. Moj tata pa pravi, da so za razvajene, evropskih standardov vajene in novih emocij željne petičneže lahko tudi s praznimi pločevinkami okrašeni pločniki ter tuleča mladina zanimiva sprememba oziroma nepozabna izkušnja. Če pa bodo letošnji turisti še nekoliko zavlekli svoje bivanje pri nas, bodo vsak čas pričali pripetljaju, ki bo polnil časopisne stolpce svetovnih časopisov: videli bodo, kako se skozi porušene zidove piranskega akvarija ribe, mehkužci, lupinjarji in drugi vračajo v svoje naravno okolje! To bo veličasten pobeg iz neprijaznega jetništva in zagotovo ga bodo prenašale tudi znane televizijske postaje kot so **CNN**, **Discovery** in druge.

Na političnem področju je spet zablestel gospod **Joras**, edini resni borec za pravice Slovencev ob meji. Približno dve uri je sredi ceste s plakatom opozarjal na cinizem naših vladnih krogov (eden od nekdanjih ministrovpa se je celo pisal **Dragonja**...- iro-

niji priimkov slovenskih ministrov ni para v zgodovini svetovne diplomacije!), toda resnost dogodka je spet pokvaril prihod ministra **Pavlihe**. In ker je ravno tekla beseda o politiki, se je moj tata domislil, da že lepčas ni zavil v bife Pri žejni sipi, kje je baza verodostojnih podatkov z vseh družbeno političnih področij. Še predno je mama utegnila vložiti protestno noto ga že ni bilo več, jaz pa sem začel urejati svoje zapiske.

Sonja Požar, Lucija

Sporočilo društva Obzorje Piran

* Ječa, v katero so nas pahnili, je globoka, podprta z plitkostjo rumenih medijev in nasilnim oglaševanjem. Najboljši znanstveniki in psihologi so se prodali in sedaj s krutostjo in preciznostjo samurajev ugotavljajo naše skrivne želje in potrebe. Kdaj se bomo zbudili in se uprli??

MI MED SEBOJ

☼ 31. julija je praznoval 53. rojstni dan občinski svetnik in začasni upravitelj KS Portorož v času, ko ni bilo Sveta, **Ivan Dekleva**. Uredništvo Portorožana in člani sveta KS Portorož mu kličejo še na mnoga leta.

☼ Za podporo ob gostovanju Folklornega društva VAL iz Piran v Kanadi, se zahvaljujemo gospe **Milici Trebše Štolfa, Slovenskemu izseljenskemu društvu** iz Edmontona, **Javnemu skladu za kulturne dejavnosti** ter sponzorjema **Luki Koper, d.d.**, in **Porting-u, d.o.o.** -Marini v Izoli. Člani Folklornega društva VAL Piran

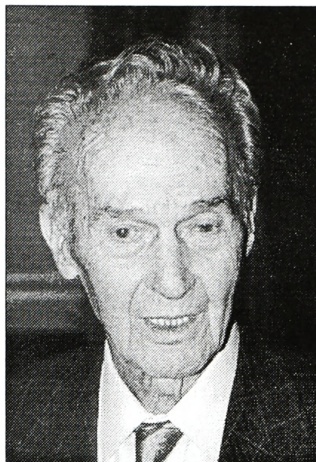
☼ Plesno-akrobatska skupina FLIP iz Pirana se zahvaljuje **Občini Piran** in **Občini Koper** ter **Drogi Portorož** in **Gimnastični zvezi Slovenije** za vso podporo ob njihovem gostovanju na Vitagym festivalu v Franciji.

☼ Za uspešno izpeljani dobredelni koncert se društvo Prijatelji zakladov sv. Jurija in župnija iz Pirana zahvalujeta vsem obiskovalcem, nastopajočim, sponzorjem in donatorjem: Tijuana Križman, Big Band Braca Doblekarja, Anika Horvat, Janez Bončina Benč, Tulio Furlanič, Saša Pavček, Marsell Marinšek, Gregor Tozon, Ubald Trnkoczy, Zmago Modic, Avditorij Portorož, Primorski utrip, Mesnica Lučano Damiani, hoteli Palace, Metropol, Bernardin, Marko in Val, Občina Piran, Maona, Krka – Zdravilišče Strunjan, Banka Koper, Pigraf, tiskarna Vek, Turistično združenje Portorož, Mennyacht, Mate Matjaž, Pic&Place, Oljka d.o.o., Radio Tartini, Street tours d.o.o., Okolje Piran, Župnija sv. Marka, Gasspar nepremičnine, Pralnica Lucija, Surf – trgovina in storitve, Marina Portorož, Porting, Mobitel, Restavracija Tomi, društvo Anbot, Comunita degli Italiani Giuseppe Tartini, Kompas, Atlas express, Turistična recepcija – turistični servis Portorož, Turist biro, Maestral, Študentek, Artes nepremičnine, C.a.f.e, Santeé caffè, Trgovina elektronik center Lucija, gostišče Riva Piran, Krajevna skupnost Piran, Združenje borcev in udeležencev NOB Piran, Društvo izgnancev Piran, Društvo upokojencev Piran, Cantina okrepevalnica, Restavracija Tri vdove, Architecta nepremičnine, Stara gostilna, Pavel 1 in 2, Butique Franko, Kavarna Tartini, TD Ognjišče, Studio 33 Cerknica, Mizarstvo Plejo Piran, Da noi in Kantina Žizola.

Velikani iz naše ulice

Dr. Miroslav Zei – devetdesetletnik

Letos praznuje 90-letnico **dr. Miroslav Zei**, znameniti morski biolog iz Lucije. Rodil se je 25. julija 1914 v Nabrežini pri Trstu, vendar je

mladost preživel v Mariboru in pozneje v Ljubljani, kjer je končal študij biologije. Postal je eden naših najvidnejših strokovnjakov na področjih ihtiologije, ribiške biologije in biološke oceanografije. Ta področja je s svojim znanstvenim delom tako močno zaznamoval, da se je po njegovi zaslugi spremenil pristop do raziskav Jadrana in bogastva živih organizmov v njem. Služboval v Splitu in v Ljubljani, kot profesor pri zoološkem inštitutu naravoslovne fakultete v Ljubljani ter pozneje direktor inštituta za biologijo. Tudi seznam njegovega delovanja na mednarodnem polju je nepregleden. Zeievo ime je neizbrisno povezano s številnimi pomembnimi mednarodnimi projekti pod okriljem UNESCO, OZN idr. Nazadnje je, v poznih 70. ter 80. letih, poln energije, prevzel še mesto honorarnega predstojnika piranske morske biološke postaje ter predaval v Ljubljani in Splitu.

Andrej Žnidarčič

Poslovili smo se od Antona Lovšina

Poslovili smo se od Antona Lovšina, našega sokrajana, borca NOV, majorja veterinarske službe. Rodil se je 6. oktobra 1917 v Goriči vasi pri Ribnici v družini s šestimi otroki. V domačem kraju je končal osnovno šolo in dva razreda srednje, nadaljeval gimnazijo v Kranju, po maturi je študiral veterino, vendar je študij zaradi vojne prekinil. Kot zavednega Slovenca so ga študijski kolegi sprejeli v OF. Ob kapitulaciji fašistične Italije 16. septembra 1943 je stopil v partizane. Po sodelovanju v hrvaških in slovenskih brigadah, je konec vojne dočkal v veterinarskem oddelku Slovenske udarne brigade. Leta 1946 se je poročil z Marijo Pirkovičevič iz Velikih Lašč in rodila sta se jima dva otroka, Blažka in Andrej, ki živita v našem kraju. Služboval je v veterinarskih vojaških ustanovah, dokler ni bilo ugodeno njegovi želji za nadaljevanje študija veterine. Diplomiral je na zagrebški univerzi leta 1948. Kljub težkim povojnim časom, je bila njegova pot premočrtna pot poštenjaka in delu predanega človeka. Po odhodu iz Armade, je njegovo delo obsegalo terensko veterinarsko službo. Bil je vedno, kot se reče, »ljudski« človek, naraven, preprost in prisrčen. Življenjska pot ga je leta 1960 pripeljala v Istro, kjer je najprej postal veterinarski inšpektor piranske, pozneje pa še izolske občine. To delo je opravljal vse do upokojitve. Dočkal je lepo starost in se veselil življenja med nami in mi z njim. Z nami bo živel, dokler bo živel kdo od nas, ki smo ga poznali in imeli to srečo biti njegovi prijatelji, znanci, bojni tovariši.

Dušan Puh

Odmev na članek »Tudi mi smo Pirančani«

Pirančanka, ki ne želi biti imenovana, je povedala avtorici članka, da zanjo ne velja opis povprečnega Pirančana. Da sama čisti ulico, na kateri stoji njena hiša. Povedala je tudi, kako jo je pred časom motil sosedov kuža, ki si je izbral prostor za stranišče prav pred njenimi vrati. Šla je potožit inšpektorju. Ta ji je zaupal, da ji lahko pomaga le, če mu prinese fotografijo psa v trenutku, ko kaka, na fotografiji pa mora biti tudi jasno razvidna številka na ovratnici. Občanka seveda ni bila navdušena nad tem, da bi ves dan slonela na oknu in snemala sosedovega cucka, nakar ji je inšpektor na tiho svetoval, naj psa in njegovo gospodinjno enostavno polije z vodo. Ampak mokra sosedka se lahko pritoži, jo je še posvaril. Pirančanka je zaključila, da ji inšpektor ne more pomagati, nikakor pa ni hotela urediti zadeve z nasiljem. Še naprej je vljudno opozarjala sosedo, naj svojega psička lepše vzgoji. Končno je sosedka popustila in svojega psička preusmerila v naslednjo ulico rekoč: »Fifi, ne smeš več tja, je teta sitna!«

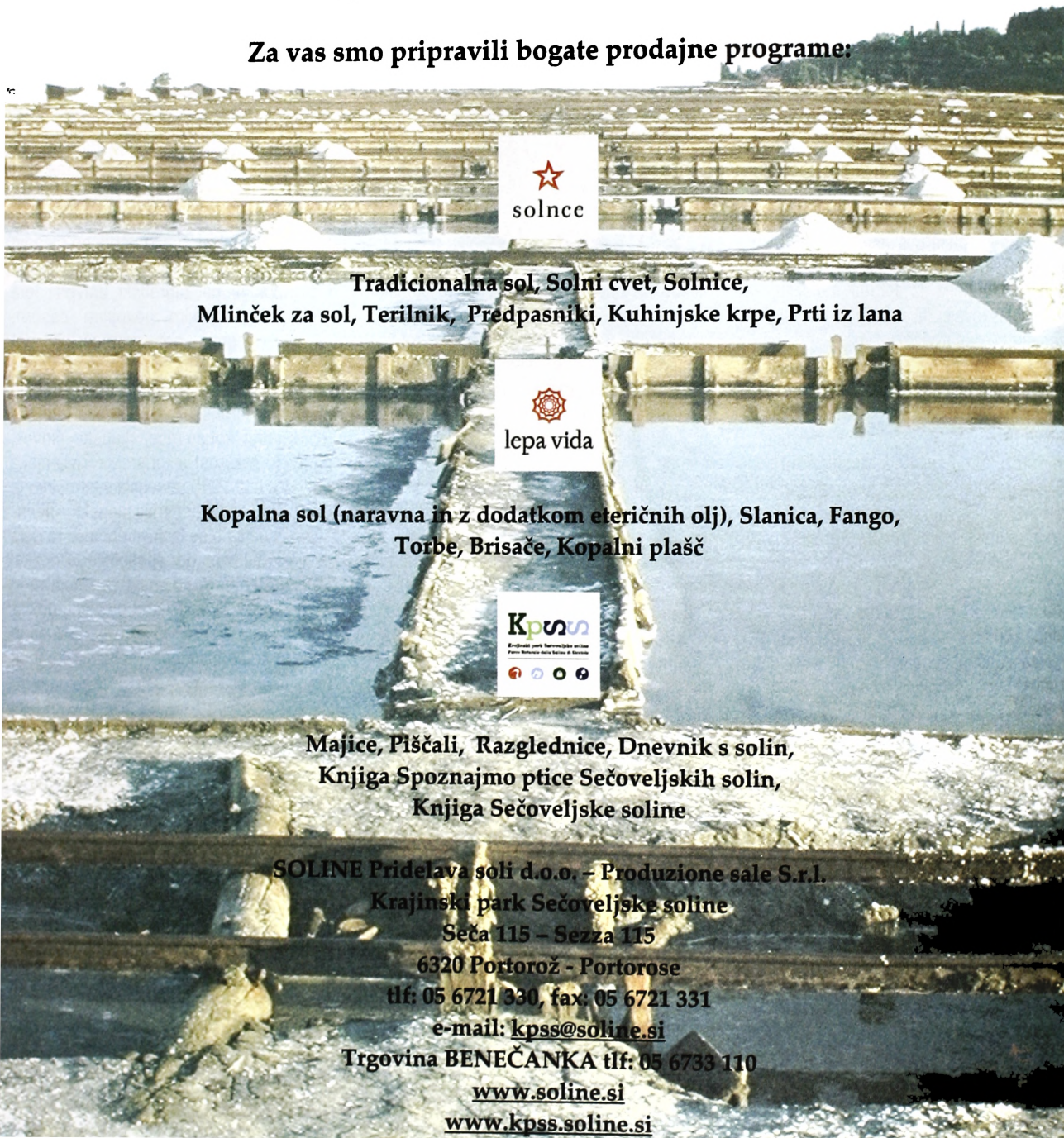
N.K.

**Vabimo vas na sprehod in ogled edinih solin v Jadranskem morju,
kjer sol še pridelujemo po tradicionalnem postopku.**

**Obiščite nas v trgovini *Benečanka* v Piranu in trgovini
Boteghin Solinarka v Sečoveljskih solinah.**

Za vas smo pripravili bogate prodajne programe:

**Tradicionalna sol, Solni cvet, Solnice,
Mlinček za sol, Terilnik, Predpasniki, Kuhinjske krpe, Prti iz lana**

**Kopalna sol (naravna in z dodatkom eteričnih olj), Slanica, Fango,
Torbe, Brisače, Kopalni plašč**

**Majice, Piščali, Razglednice, Dnevnik s solin,
Knjiga Spoznajmo ptice Sečoveljskih solin,
Knjiga Sečoveljske soline**

SOLINE Pridelava soli d.o.o. - Produzione sale S.r.l.

Krajinski park Sečoveljske soline

Seča 115 - Sezza 115

6320 Portorož - Portorose

tlf: 05 6721 330, fax: 05 6721 331

e-mail: kpss@soline.si

Trgovina BENEČANKA tlf: 05 6733 110

www.soline.si

www.kpss.soline.si